

**RESULTATEN VAN BROEDVOGELINVENTARISATIES IN
BINNEN- EN BUITENDIJKSE TERREINEN
VAN NATUURMONUMENTEN BIJ
RIVIER DE EEM IN 2009**

Marc van Houten

VOGELWERK GROEP HET GOOI EN OMSTREKEN
Hilversum, 2009 Uitgave: 182

© Copyright 2009 - Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken Hilversum.
Overname van gegevens is alleen toegestaan met bronvermelding en na schriftelijke toestemming van de
Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.

*“Eenmaal behept met de ‘vogelgekte’
is er niets meer tegen te doen.”*

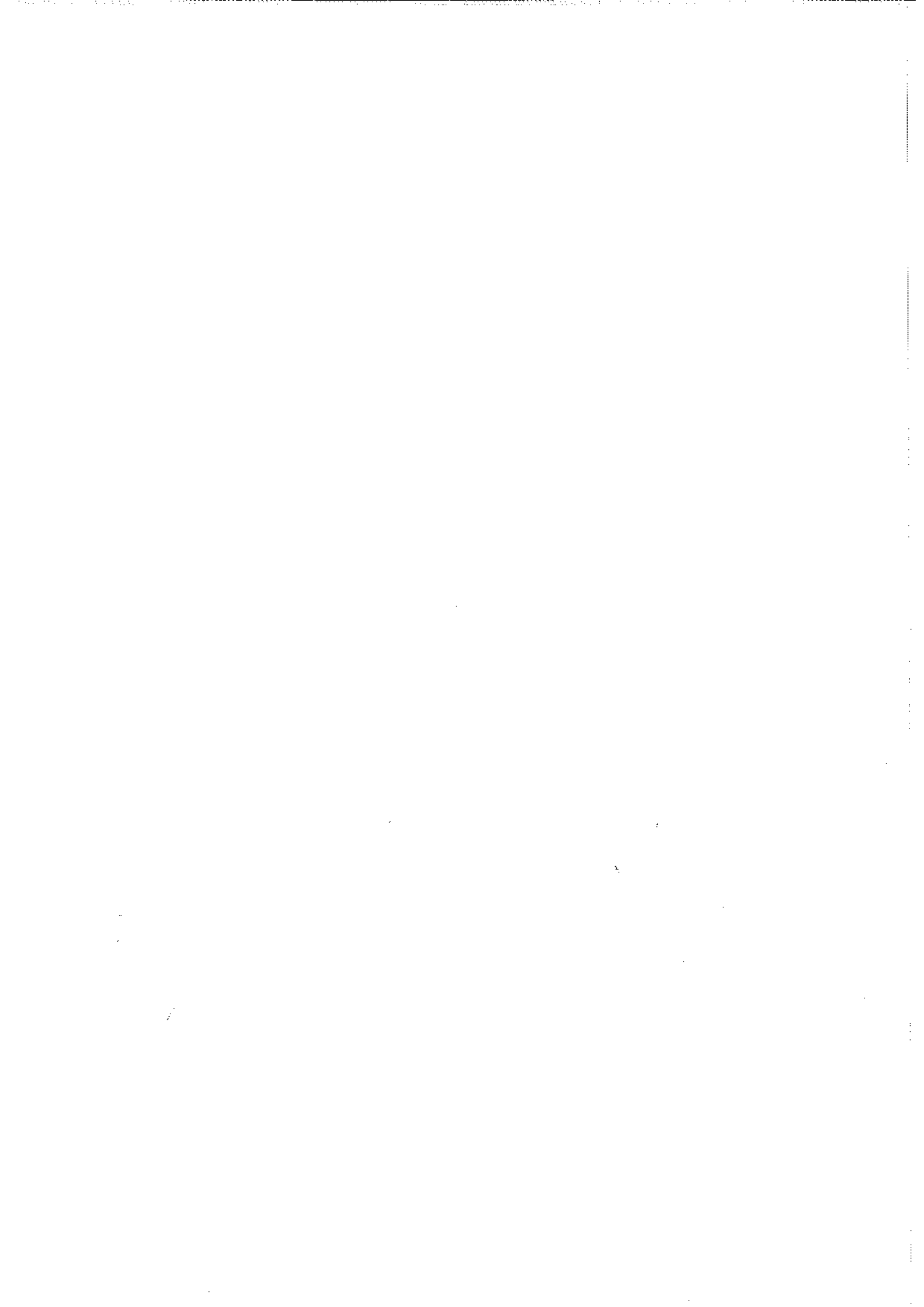
Hendrik J. Slijper
In: ‘Een overzicht’, 1993.

INHOUD

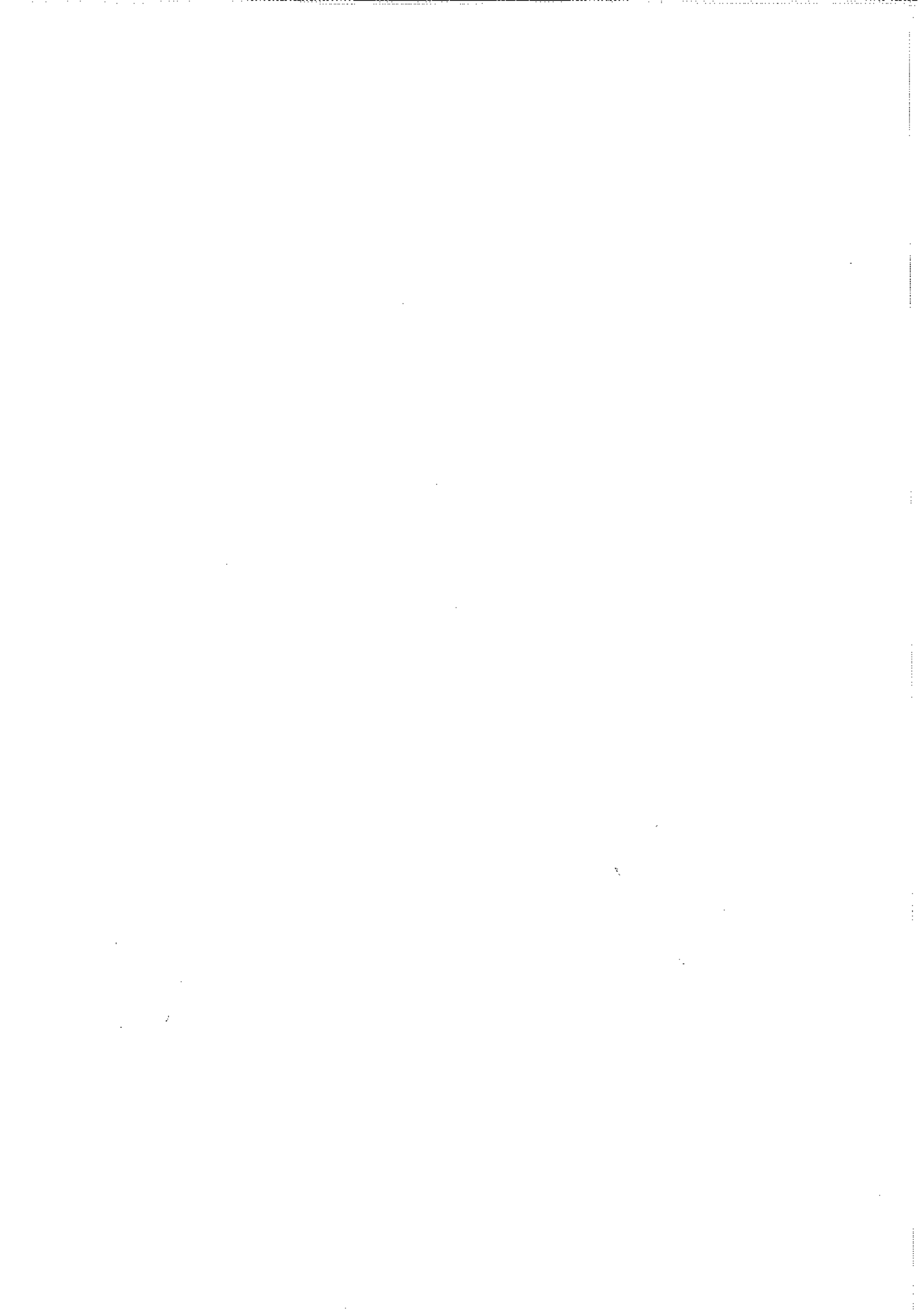
Blz.

	SAMENVATTING	
1	INLEIDING	13
2	TERREINBESCHRIJVING, OPPERVLAKTE EN BEHEER	13
	2.1 Buitenvaart Noord	13
	2.2 Buitenvaart Zuid	13
	2.3 Zwarte Noord	13
	2.4 Bruggematen	14
	2.5 Wolkenberg	14
	2.6 Beheer	14
3	METHODE	17
4	WEERSOMSTANDIGHEDEN	18
5	RESULTATEN	18
	5.1 Buitenvaart Noord	18
	5.1.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten	18
	5.1.2 Waarnemingen van niet-broedvogels	19
	5.1.3 Andere waarnemingen	21
	5.2 Buitenvaart Zuid	21
	5.2.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten	21
	5.2.2 Waarnemingen van niet-broedvogels	23
	5.2.3 Andere waarnemingen	24
	5.3 Zwarte Noord	24
	5.3.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten	24
	5.3.2 Waarnemingen van niet-broedvogels	25
	5.3.3 Andere waarnemingen	26
	5.4 Bruggematen	26
	5.4.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten	26
	5.4.2 Waarnemingen van niet-broedvogels	27
	5.4.3 Andere waarnemingen	28
	5.5 Wolkenberg	28
	5.5.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten	28
	5.5.2 Waarnemingen van niet-broedvogels	29
	5.5.3 Andere waarnemingen	30
6	TRENDS IN DE BUITENVAART NOORD	31
7	DANKZEGGING	32
8	GERAADPLEEGDE LITERATUUR	32

BIJLAGEN

- Bijlage 1 Soorten en territoria van broedvogels van de Buitenvaart Noord in 2009, 2008, 2007, 2006, 2005, 2004, 2003, 2002, 2001, 2000 en 1999.
- Bijlage 2 Soorten en territoria van broedvogels van de Buitenvaart Zuid in 2009, 2008, 2007, 2006 en 2005.
- Bijlage 3 Soorten en territoria van broedvogels van de Zwarte Noord in 2009, 2008, 2007 en 2006.
- Bijlage 4 Soorten en territoria van broedvogels van de Bruggematen in 2009 en 2008.
- Bijlage 5 Territoriakaarten per soort in 2009.
- Buitenvaart Noord
 - Buitenvaart Zuid
 - Zwarte Noord
 - Bruggematen
 - Wolkenberg

SAMENVATTING

In het voorjaar van 2009 zijn opnieuw binnen- en buitendijkse reservaten van Natuurmonumenten langs rivier de Eem op het voorkomen van soorten en aantallen broedvogels onderzocht.

Alleen het object Buitenvaart Noord (15,5 ha) behoort tot polderreservaat. De Buitenvaart Zuid (28 ha), de Zwarte Noord (11 ha), de Bruggematen (15 ha) en de Wolkenberg (13 ha) maken als Eemuitervwaarden deel uit van het buitendijkse systeem.

Het beheer van de Buitenvaart Noord en -Zuid en de Zwarte Noord is gericht op de ontwikkeling van weidevogels. In de Bruggematen en de Wolkenberg wordt een botanische doelstelling nagestreefd.

In de Buitenvaart Noord is het voorkomen van veertien verschillende broedvogels vastgesteld. Hiervan komen drie soorten van de Rode Lijst voor: Slobeend (1 paar), Grutto (8 paar) en Tureluur (4 paar). De Bergeend, Waterhoen en Kluut, die er al eerder hebben gebroed, zijn weer terug.

In de Buitenvaart Zuid hebben achttien soorten broedvogels gebroed. In 2008 waren dit er nog maar dertien. Rode Lijst soorten zijn de Wintertaling (1 paar), Slobeend (3 paar), Grutto (19 paar) en Tureluur (6 paar). Soorten die dit jaar opnieuw in het gebied gebroed hebben zijn Soepgans, Bergeend, Wintertaling en Waterhoen. Twee opmerkelijke soorten zijn helemaal nieuw als broedvogel: Waterral en Rietzanger.

In de Zwarte Noord zijn twaalf broedvogelsoorten gekarteerd. Soorten van de Rode Lijst zijn Slobeend (2 paar), Grutto (9 paar), Tureluur (7 paar) en Veldleeuwerik (1 paar). De in 2008 afwezige Bergeend heeft weer een territorium gehad. De Veldleeuwerik is een welkome nieuwkomer. De Knobbelswaan en de Kuifeend lieten het dit jaar afweten.

De Bruggematen werd in 2008 voor het eerst onderzocht. Er waren toen zes soorten broedvogels vastgesteld, in dit jaar zijn het er zeven. De Kolgans en de Wilde Eend zijn nieuw dit jaar, terwijl de Zwarte Kraai weg bleef. Onder de broedvogelsoorten bevinden zich twee soorten van de Rode Lijst, de Grutto (4 paar) en Tureluur (3 paar).

In de Wolkenberg zijn negen broedvogelsoorten vastgesteld. Hieronder bevinden zich geen soorten van de Rode Lijst. Aan primaire weidevogels komen alleen Scholekster (1 paar) en Kievit (1 paar) voor.

1. INLEIDING

In het voorjaar van 2009 werd op verzoek van beheerder Jan Roodhart, Vereniging Natuurmonumenten, door de samensteller van dit rapport een broedvogelinventarisatie uitgevoerd in vijf terreinen van de vereniging in het Eemland. Het gaat om de volgende gebieden: Buitenvaart Noord, Buitenvaart Zuid, de Zwarte Noord, Bruggematen en Wolkenberg, allen gelegen nabij rivier de Eem.

De Buitenvaart Noord wordt sinds 1999 geïnventariseerd en de Buitenvaart Zuid sinds 2005. De Zwarte Noord is vanaf 2006 onderzocht. De Bruggematen was vorig jaar nieuw en de Wolkenberg is dit jaar voor het eerst onderzocht op broedvogels.

In dit rapport worden de resultaten van de broedvogelinventarisatie besproken. In hoofdstuk 2 worden de onderzoeksgebieden beschreven. Hoofdstuk 3 vermeldt de inventarisatiemethode en hoofdstuk 4 de weersomstandigheden. Hoofdstuk 5 behandelt per gebied de vastgestelde soorten en hun aantallen en hoofdstuk 6 de trends in de Buitenvaart Noord, waar inmiddels elf jaar geteld wordt. In de hoofdstukken 7 en 8 tenslotte, dankzegging en geraadpleegde literatuur.

2. TERREINBESCHRIJVING, OPPERVLAKTE EN BEHEER

2.1 Buitenvaart Noord

De Buitenvaart Noord ligt oostelijk van de lintbebouwing van de gemeente Eemnes, waartoe het gebied ook behoort.

Het ligt weliswaar langs de Eem, maar omdat de oude dijk (Zomerdijk) op grote afstand ligt, maakt het visueel meer deel uit van het binnendijkse polderlandschap. Het gebied is 15,5 ha groot en bestaat uit nat grasland, dat periodiek plas-dras staat, met sloten, enkele rietkragen en een plasje van circa 1 ha.

De graslanden zijn oorspronkelijk productieve halfnatuurlijke hooilanden. De slootoevers zijn hellend aangelegd.

2.2 Buitenvaart Zuid

Dit gebied ligt zuidelijk van de Buitenvaart Noord en is duidelijk herkenbaar als Eemuiterswaard.

Binnen de Buitenvaart Zuid liggen een aantal dwarsdammen en het 28 ha grootte gebied heeft veel microreliëf. Het bestaat uit nat grasland, delen staat plas-dras. Aan de noordzijde van het gebied ligt langs de Buitenvaart een ondiepe oeverzone. Het gebied staat in open verbinding met de Eem middels twee geulen van verschillende grootte.

Smalle rietstroken zijn langs de Eem te vinden. Meer bredere stroken liggen langs het zuidelijk deel van het gebied. Langs de Eem staan een paar kleine wilgen.

2.3 Zwarte Noord

De Zwarte Noord ligt even ten zuidwesten van het gehucht Eemdijk, gemeente Bunschoten-Spakenburg, waartoe het gebied ook behoort. Het onderzoeksgebied is ook herkenbaar als Eemuiterswaard en maakt deel uit van het buitendijkse systeem. Het bestaat uit nat grasland, met name het zuidelijke deel staat periodiek plas-dras.

Van de laagste delen van het terrein is de bovengrond afgegraven, het betreft de veengronden tegen de Eemdijk aan. Deze waterpartij heeft een relatief steile oever aan de zijde van de dijk en zeer flauw oplopende oevers in de richting van de Eem. In het noordoostelijk deel van dit 11 ha grootte gebied ligt een kleine plas van circa ¼ ha.

2.4 Bruggematen

De Bruggematen heeft een oppervlak van ruim 6 ha en maakt als Eemuiterswaard deel uit van het buitendijkse systeem. Het object ligt ver zuidelijk van Eemdijk, nog binnen de gemeente Bunschoten-Spakenburg. Aan de overzijde van de Eem ligt het buurtschap Eembrugge (gemeente Baarn).

De vegetatie bestaat uit soortenarme cultuurgraslanden. Op het perceel in het laagstgelegen zuidelijke punt is het maaiveld verlaagd, waardoor er een moerassituatie is ontstaan. Langs enkele sloten zijn verbredingen en flauwe oevers aangelegd. In het noorden bevindt zich een wilgenbosje met enkele hoge populieren.

2.5 Wolkenberg

De Wolkenberg, met een oppervlak van ruim 13 ha, omvat de uiterwaarden aan de oostoever van de Eem ter hoogte van Baarn.

In het noordelijk deel is een vierkante vijverachtige poel aangelegd met spaarzame rietbegroeiing. Ten zuiden hiervan liggen enkele verlande kleiputten met een moerassige vegetatie en wat rietveldjes.

De graslanden zijn soortenarm en bestaan uit drogere kamgrasweiden. Een deel van de sloten hebben geen functie meer voor wateraan- en -afvoer en verlanden. Langs de Eemkade staan forse knotwilgen.

2.6 Beheer

Het beheer van de Buitenvaart Noord en -Zuid en de Zwarte Noord is gericht op de ontwikkeling van weidevogels. Dat betekent onder meer dat er na 15 juni gemaaid wordt en het maaisel afgevoerd. Op de bemaaide percelen in de Buitenvaart Zuid en de Zwarte Noord is vaste stalmest aangebracht.

Om verruiging van distels en/of Ridderzuring tegen te gaan zijn verruigde hoeken in de Buitenvaart Zuid weggemaaid.

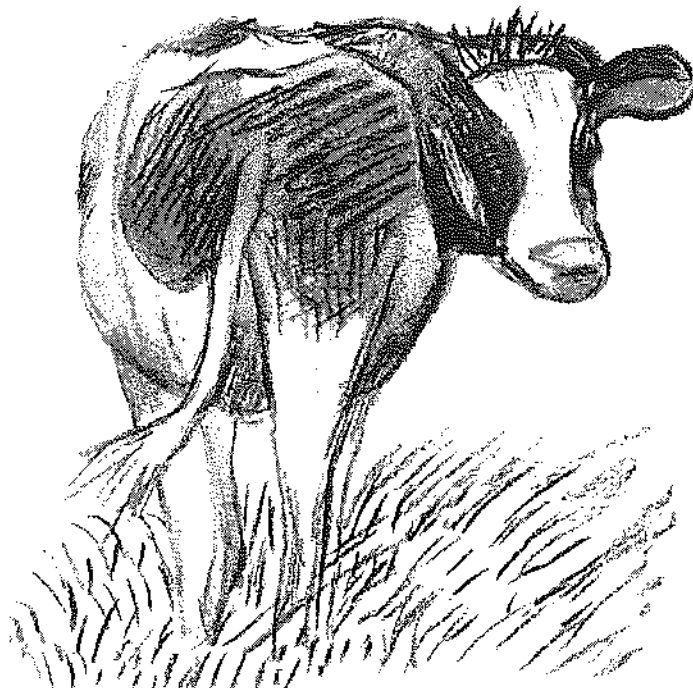
Riet is teruggedrongen langs een aantal slootoevers van de Buitenvaart Noord.

In de Bruggematen en de Wolkenberg wordt een botanische doelstelling nagestreefd. Hier wordt niet bemest en/of bekalkt.

Binnen de vijf onderzochte gebieden wordt uitgegaan van het maximaal conserveren van regenwater. Het waterpeil volgt de natuurlijke wisselingen onder invloed van neerslag.

In de Buitenvaart Noord zijn begin mei zo'n 40 schapen en drie paarden op een perceel ingezet. Twee weken later zijn op een (ander) perceel ruim 35 schapen ingeschaard en op een perceel drie paarden.

In de tweede week van mei liepen er in de Buitenvaart Zuid 20 schapen en drie paarden op een perceel. Vier paarden hadden de ruimte op een ander perceel. In de tweede helft van mei waren er acht schapen en twee paarden onafhankelijk van elkaar ingezet.

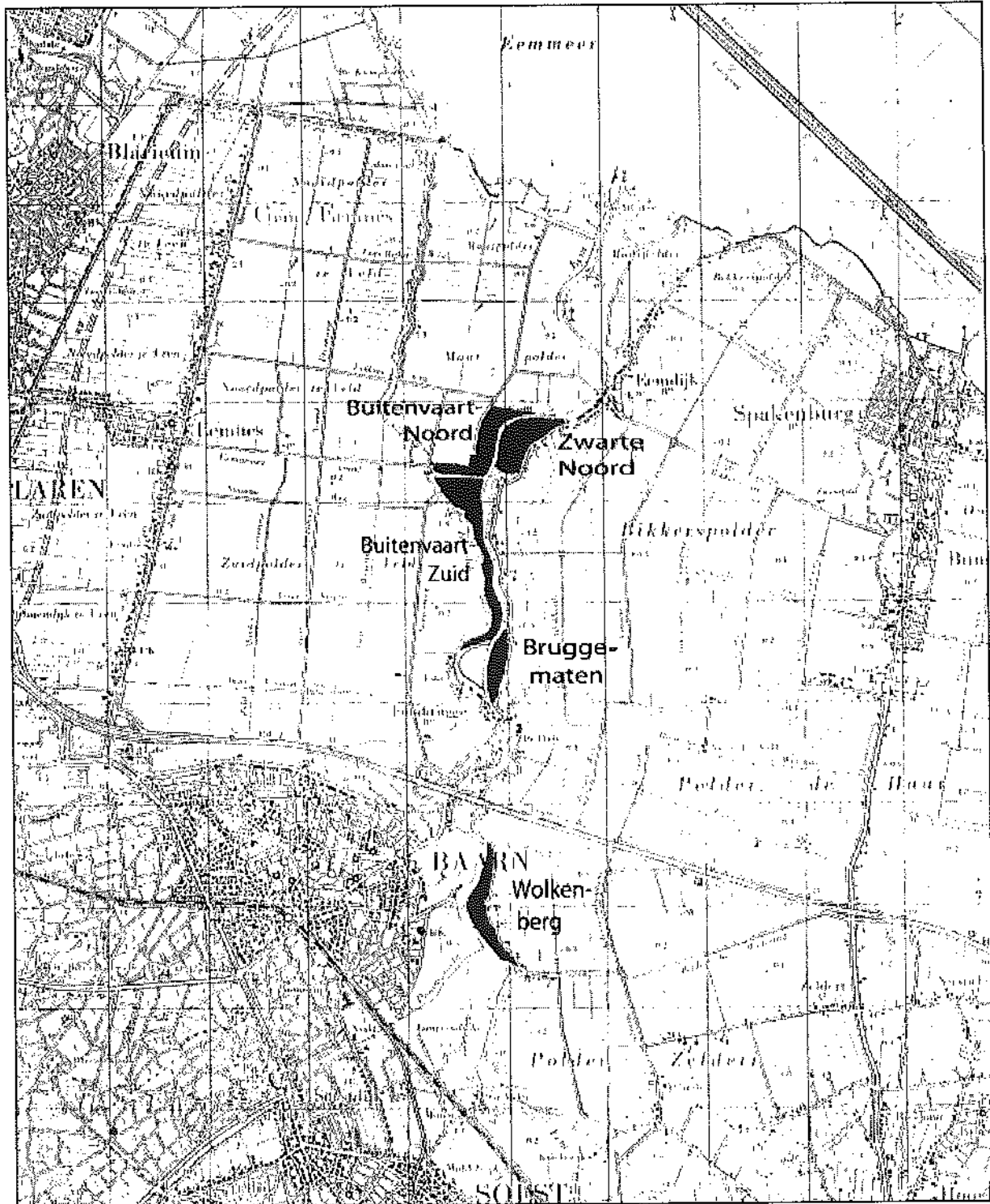

Op een perceel van de Bruggematen stonden begin mei 20 stuks jongvee en eind mei op een perceel 22 jonge koeien.

In de Wolkenberg wordt ook vee ingezet. Begin april liepen er twee stuks jong vee in het uiterste zuiden. Eind april graasden in het noordelijk deel zes jonge koeien en in het zuiden (dezelfde) twee beesten. Begin mei liepen er 30 schapen en acht zwart bonte pinken in het noordelijk deel rond en in het zuiden twee koeien op een perceel en daarnaast ruim 20 schapen.

Eind mei tenslotte liepen in het noorden 12 pinken en op drie andere percelen twee en vier witte pinken en een paard.

Figuur 1. Ligging en begrenzing van de geïnventariseerde gebieden in 2009.

3. METHODE

De inventarisatiemethode en de interpretaties van de verzamelde gegevens zijn gelijk gebleven aan die van voorgaande jaren (van Dijk 2004, Hustings *et al.* 1985).

De Buitenvaart Noord en -Zuid zijn altijd op dezelfde dag geteld. De Zwarte Noord, Bruggematen en de Wolkenberg werden ook op een dag onderzocht.

De verdeling van de inventarisaties over de maanden en de periode van de dag is aangegeven in tabel 1.

Uit praktische overwegingen werd altijd in de vroege morgenuren geïnventariseerd; het begintijdstip viel globaal samen met zonsopkomst.

Tabel 1. Inventarisatiedata met bijbehorende inventarisatietijd en telduur in de Buitenvaart Noord en -Zuid, de Zwarte Noord, Bruggematen en Wolkenberg in 2009.

Datum	BUITENVAART NOORD		BUITENVAART ZUID	
	Inventarisatietijd	Telduur (in min.)	Inventarisatietijd	Telduur (in min.)
11-04	7:00-8:10 uur	70	8:15-10:10 uur	115
21-04	6:35-8:00 uur	85	8:05-9:10 uur	65
08-05	6:05-7:10 uur	65	7:20-9:00 uur	100
21-05	5:45-6:45 uur	60	6:50-8:30 uur	100
12-06	5:30-6:10 uur	40	6:30-7:40 uur	70
Totaal		320		450

Datum	ZWARTE NOORD		BRUGGE-MATEN		WOLKEN-BERG	
	Inventarisatietijd	Telduur (in min.)	Inventarisatietijd	Telduur (in min.)	Inventarisatietijd	Telduur (in min.)
09-04	6:45-7:45 uur	60	7:55-9:05 uur	70	9:15-10:05	50
22-04	6:15-7:00 uur	45	7:05-8:10 uur	65	8:15-9:10	55
06-05	6:05-7:10 uur	65	7:15-8:00 uur	45	8:10-9:00	50
25-05	5:30-6:10 uur	40	6:30-7:20 uur	50	7:35-8:10	35
10-06	5:30-6:10 uur	40	6:30-7:40 uur	70	7:50-8:30	40
Totaal		250		300		230

In 2009 is 5:20 uur besteed aan inventarisatietijd in de Buitenvaart Noord, in de Buitenvaart Zuid 7:30 uur, de Zwarte Noord 4:10 uur, de Bruggematen 5:00 uur en de Wolkenberg 3:50 uur.

4. WEERSOMSTANDIGHEDEN

De beste waarneembaarheid en dus telresultaten kunnen worden verwacht bij weinig wind, weinig of geen bewolking en niet te hoge of te lage temperaturen.

Zachte motregen kan gunstig inventarisatieweer zijn en dat geldt soms ook voor perioden tussen regenbuien.

Ook harde wind en lage temperaturen werken doorgaans drukkend op de zang- en baltsactiviteiten van vogels, al levert de combinatie van lage temperatuur en zonschijn in het voorjaar juist het tegendeel op.

Bij alle bezoeken werden slechte weersomstandigheden vermeden, zodat deze geen invloed had op de observaties en de waarnemer.

5. RESULTATEN

5.1 BUITENVAART NOORD

In 2009 vestigden zich 14 verschillende broedvogelsoorten in dit gebied; in 2008 waren dit er 12 (Van Houten 2008). De Bergeend, Waterhoen en Kluut, die er al eerder hebben gebroed zijn weer terug. De Wintertaling, die er in 2008 wel had gebroed, bleef weg. Voor aantallen door de jaren heen zie Bijlage 1.

Onder de broedvogelsoorten bevinden zich drie soorten van de Rode Lijst (Van Beusekom *et al.* 2005). Dit zijn Slobeend, Grutto Tureluur.

5.1.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten

Bergeend 2 territoria

Na een jaar van afwezigheid nu weer aanwezig. Tijdens de vierde telronde werd een paar met acht pullen gezien. Tot eind juli zijn er zeven volgroeide juvenielen waargenomen.

Krakeend 1 territorium

Vorig jaar twee territoria, dit jaar nog een.

Wilde Eend 2 territoria

Voor een waterrijk gebied als dit verwacht je meer Wilde Eenden. Eenmaal werd een vrouwtje met zes pullen gezien.

Slobeend 1 territorium

Meerdere malen werd er een waakzaam mannetje waargenomen. Jongen zijn nooit gezien.

Waterhoen 1 territorium

In het buitengebied is het Waterhoen een schuwe klant. Het blijft een toevalstreffer deze soort waar te nemen.

Meerkoet 9 territoria

Vorig jaar nog twaalf paar, dit jaar wat minder. De indruk bestaat dat er meer jongen waargenomen zijn, in vergelijking met 2008.

Scholekster 1 territorium

Deze soort zal als broedvogel nooit grote aantallen halen. Dit jaar heeft er een paartje gebroed.

Kluut 5 territoria

Pas begin juni zijn er vijf broedende Kluten waargenomen, waarbij er uit het niets drie kuikens verschenen! Waar deze gezeten hebben is onbekend gebleven. Het lijkt erop dat het broedsucces hoog is geweest. Totaal zijn er veertien kuikens gezien.

Kievit 7 territoria

Een lichte stijging van vijf naar zeven paar. De eerste kuikens werden tijdens de tweede telronde waargenomen.

Grutto 8 territoria

Een stijging van twee paar. Ook dit jaar werd er uit de buurt van het fietspad langs de Eem gebroed. Tijdens een alarmtelling op 5 mei werden er tien ouderparen met jongen gezien (med. D.A. Jonkers). Doordat er jaren achtereen dezelfde inventarisatiemethode wordt toegepast, wordt hier niet van afgeweken.

Tureluur 4 territoria

Ook bij de Tureluur een lichte stijging. Prachtige pullen werden er tijdens de vierde telling waargenomen.

Witte Kwikstaart 2 territoria

Volgens de gebruikte interpretaties zijn er twee territoria van deze soort binnen het onderzoeksgebied.

Kleine Karekiet 7 territoria

Deze daling van drie territoria t.o.v. 2008 kan te maken hebben met het maaien van riet langs een aantal slootoevers.

Rietgors 4 territoria

Ook deze vogel is iets teruggedaan om dezelfde reden.

5.1.2 Waarnemingen van niet-broedvogels

Aalscholver Op 11 april werd een vleugels wapperende Aalscholver aangetroffen.

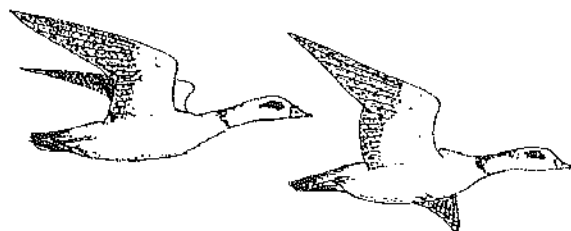
Lepelaar Drie naar het noorden vliegende Lepelaars werden op 21 mei gezien.

Knobbelzwaan Vier exemplaren waren op 11 april in de plas aanwezig.

Grauwe Gans Elf foeragerende Grauwe Ganzen verbleven op 11 april in het gebied.

Canadese Gans Ook in dit gebied langs de Eem werden deze ganzen gezien. Twee werden op 11 april gesignaleerd.

Nijlgans Op 8 mei werden er twee naar het zuiden overvliegende Nijlganzen waargenomen en op 21 mei vloog er nog een over.

Smient Een groepje van 12 rustende Smienten werd aangetroffen op 11 april.

Wintertaling Drie paar Wintertalingen verbleven op 11 april in de plas.

Zomertaling Op 11 april werd het onmiskenbare geluid van deze soort gehoord.

Buizerd Een Buizerd werd op 8 mei op een weidepaaltje gezien.

Kluut De meeste kluten werden op of rond de plas gezien; 11 april 11 ex.; 8 mei 2 ex.; 21 mei 3 ex.;

Bontbekplevier Op 21 mei foerageerde er een mannetje op het slikveld.

Kemphaan Veertien foeragerende exemplaren, waarvan een hennetje, waren op 11 april in de Buitenvaart Noord aanwezig. Op 8 mei maakten drie hanen een aantal uitvallen naar elkaar in aanwezigheid van vier Kemphebben.

Watersnip Een in de zon duttende Watersnip werd op 11 april opgemerkt.

Grutto Een flinke groep van zeker 165 exemplaren stond in de plas op 11 april. Na die telronde nam het aantal Grutto's snel af.

IJslandse Grutto Op 11 april werden er zeven rustende IJslandse Grutto's in de plas gezien.

Wulp Acht exemplaren vlogen over richting oost.

Kokmeeuw Dertien nog niet uitgekleurde exemplaren waren op 8 mei langs de plas te zien.

Visdief Tijdens de ronde van 21 mei werden twee overvliegende Visdieven gezien.

Houtduif Twee exemplaren waren op 8 mei aan het foerageren.

Postduif Op 8 mei waren drie exemplaren van deze soort aanwezig.

Koekoek Een vliegend roepende Koekoek werd gezien op 21 mei.

Merel Een foeragerende Merel werd nabij de Zomerdijk op 8 mei waargenomen. Op 21 mei werd er weer een exemplaar gezien met voer in de snavel. Nabij de woning was een nest aanwezig.

Putter Twee Putters vlogen op 11 april over en een exemplaar foerageerde op de grond op 21 mei.

Kneu Twee exemplaren waren op 21 mei aan het foerageren.

5.1.3 Andere waarnemingen

Haas Op 11 april werd een exemplaar gezien.

Konijn Net als vorig jaar is ook tijdens deze inventarisatie het Konijn gezien. Op 21 mei zaten er twee exemplaren op het gras bij de woning in het uiterste westelijk deel.

Groene Kikker Deze amfibieën werden op 21 mei gehoord.

5.2 BUITENVAART ZUID

In 2009 werden in de Buitenvaart Zuid maar liefst achttien soorten broedvogels vastgesteld. In 2008 waren dit er nog maar dertien. Soorten die dit jaar weer in het gebied gebroed hebben, maar het vorige jaar lieten afweten zijn Soepgans, Bergeend, Wintertaling en Waterhoen. Twee opmerkelijke soorten zijn helemaal nieuw als broedvogel, Waterral en Rietzanger. Een toevallige broedvogel als de Smient kwam dit jaar niet meer voor als broedvogel. Rode Lijst soorten in 2009 zijn de Wintertaling, Slobeend, Grutto en Tureluur. Voor aantallen sinds 2005 zie Bijlage 2.

5.2.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten

Soepgans 2 territoria

Na drie jaar geen soepganzen, dit jaar weer twee territoria. Twee nesten werden gevonden in de rietkraag in het uiterste zuiden. Een nest werd gepredeerd.

Canadese Gans 1 territorium

Een nest met zes eieren werd in hetzelfde gebied als van de Soepgans gevonden.

Bergeend 1 territorium

Een paartje tijdens de eerste telronde, een waakzaam mannetje op 8 mei en een heimelijk vrouwtje op 21 mei geeft een territorium voor deze kleurrijke vogel. Jongen zijn niet gesignaleerd.

Krakeend 1 territorium

Vorig jaar nog vijf territoria en dit jaar een territorium. Deze werd in het fraaie natte gedeelte in het noorden gevonden.

Wintertaling 1 territorium

Na twee jaar van afwezigheid gelukkig dit jaar weer een territoria van deze eend met de mooie kop.

Wilde Eend 9 territoria

Het aantal territoria in de loop der jaren blijft stabiel.

Slobeend 3 territoria

Exemplaren van deze soort hadden hun territoria in de zompige randen van de Zomerdijk.

Waterral 1 territorium

Tijdens twee van de vijf bezoeken aan het gebied werd een luid gillende Waterral in de ochtendschemering gehoord vanuit de rietkraag in het noorden. Een nieuwe vestiging voor deze soort!

Waterhoen 1 territorium

Het enige territorium dat is vastgesteld was tegen de oostgrens van het onderzoeksgebied te vinden. Terug van weggeweest.

Meerkoet 10 territoria

Na een kleine dip vorig jaar met zeven territoria, dit jaar tien territoria. In het zuiden werd weer in een flinke pol pitrus gebroed. Van zes gevonden nesten was de inhoud 5-5-6-6-8 eieren.

Scholekster 4 territoria

Een territorium minder ten opzichte van vorig jaar. De paren zaten daar waar de vegetatie lange tijd kort bleef.

Kievit 9 territoria

Zoals elk jaar was van de meeste paren eenvoudig vast te stellen waar zijn nestelden. Maar toch een enorme daling voor de Kievit. Van 17 vorig jaar naar negen dit jaar.

Grutto 19 territoria

Een recordjaar voor de Grutto! Een feest in het veld! Negentien territoria. Het aantal succesvolle legsels moet goed geweest zijn. Er moeten volop jongen geweest zijn. Op 8 mei werden er maar liefst 16 alarmerende paartjes waargenomen. Twee weken later, op 21 mei, waren dit er nog maar vijf. Het bolwerk zat traditioneel in het noordelijke gedeelte. Een klein deel zat in het zuiden, boven de slenk.

Tureluur 6 territoria

Tureluur iets terug, van acht naar zes territoria. Er hoeft geen reden tot paniek te zijn, het valt waarschijnlijk binnen het normale patroon met schommelingen. Dat er kuikens waren bleek wel op 21 mei, toen er vier paar Tureluurs fel alarmeerden.

Witte Kwikstaart 2 territoria

Deze soort blijft altijd schommelen met twee of drie territoria, dit jaar dus twee. Ook nu lagen hun territoria langs de randen van het onderzoeksgebied.

Rietzanger 2 territoria

Weer een nieuwe soort, en wat voor een. In de noordelijke rietzoom werd er vanaf begin mei luid tegen elkaar in gezongen. Mogelijk is dit riet overjarig genoeg om twee territoria van de Rietzanger te kunnen bevatten. De Rietzanger stond nog op de Rode Lijst van 1994 als gevoelige soort. Maar doordat de soort landelijk vooruit gaat komt hij niet meer op de Lijst van 2004 voor.

Kleine Karekiet 8 territoria

In dit jaar zijn er nog nooit zoveel vestigingen van de Kleine Karekiet gekarteerd.

Rietgors 2 territoria

Ook de aantallen van de Rietgors schommelen altijd rond de twee paar.

5.2.2 Waarnemingen van niet-broedvogels

Lepelaar Deze soort had het op 11 april moeilijk tegen de noordelijke wind in. Op 8 mei werden er drie exemplaren gezien; een overvliegend naar het westen, een foeragerend en een poetsende vogel. Richting noord vloog er op 21 mei een Lepelaar.

Kolgans Drie Kolganzen waren op 11 april aanwezig.

Grauwe Gans Op 11 april werden er vijf foeragerende Grauwe Ganzen gezien en twee paar met pullen.

Canadese Gans Drie paar met een toom jongen van 25 exemplaren vertoonden zich in het uiterste zuiden op 8 mei.

Kuifeend In de slenk werden op 11 april acht paar en een mannetje waargenomen.

Bruine Kiekendief Net buiten het inventarisatiegebied had zich een paar in een rietveldje gevestigd. Zowel het mannetje als het vrouwtje jaagden regelmatig in de buurt.

Kemphaan Drie druk foeragerende mannetjes werden op 11 aprilesignaleerd.

Oeverloper Een exemplaar was op 11 april aan het foerageren. Op 8 mei zocht een exemplaar voedsel langs de slenk.

Houtduif Twee Houtduiven vonden voedsel op 21 mei.

Gierzwaluw Vanaf 8 mei werden er tijdens elke telronde wel een paar exemplaren van deze soort gezien.

Boerenzwaluw Op 8 mei werden er tientallen rondvliegende Boerenzwaluwen gezien.

Blauwborst In het griendbosje, buiten het telgebied, is een territorium geweest. Ook buiten dat gebied werd volop gezongen.

Koolmees Een foeragerend exemplaar werd in de rietkraag in het zuidelijk deel op 8 mei waargenomen.

5.2.3 Andere waarnemingen

Haas Buitenvaart Zuid is altijd rijk aan Hazen geweest; 11 april 5 ex.; 8 mei 9 ex.; 21 mei 7 exemplaren.

Groene Kikker De eerste werd op 21 mei waargenomen.

5.3 ZWARTE NOORD

In 2009 werden in de Zwarte Noord 12 soorten broedvogels vastgesteld, net als in 2008. De in 2008 afwezige Bergeend heeft weer een territorium gehad. De Veldleeuwerik is een welkome nieuwkomer. De Knobbelzwaan en de Kuifeend lieten het afweten. Het totaal aantal territoria is wel gekelderd, van 64 vorig jaar naar 52 in 2009 (Bijlage 3)

Soorten van de Rode Lijst zijn Slobeend, Grutto, Tureluur en Veldleeuwerik.

5.3.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten

Bergeend 1 territorium

Na een jaar van afwezigheid is de Bergeend weer terug. De soort werd voornamelijk in het zuidelijk deel van het gebied waargenomen.

Krakeend 2 territoria

Een waakzaam mannetje is waargenomen. Vorig jaar zat er een territorium in de Zwarte Noord.

Wilde Eend 2 territoria

Van deze soort is er een territorium minder vastgesteld. Een territorium in het uiterste noorden het andere in het zuidelijk deel, waar ook een vrouwtje met twee pullen is gezien.

Slobeend 2 territoria

Een mannetje werd meermalen door een Meerkoet verjaagd maar bleef terugkomen. De Slobeend is met een broedpaar toegenomen. In de kleine plas werd vaak gefoerageerd door de soort.

Meerkoet 14 territoria

Het kan bijna niet anders dat deze soort is afgenomen. Maar na het hoge aantal van vorig jaar, 19 territoria, dit jaar nog veel. Ook dit jaar weer de meeste nesten langs de voet van de Eemdijk.

Scholekster 1 territorium

Sinds er vanaf 2006 in dit gebied op broedvogels wordt geïnventariseerd is de Scholekster nooit boven een paar uitgekomen. Gebroed werd er op het drooggevalle plas-dras terrein in het zuidelijk deel.

Kluut 1 territorium

Na de grote verrassing van 2008 is er dit jaar weer een nest van de Kluut gevonden. Naast het perceel van vorig jaar is er gebroed op vier eieren. De juvenielen zijn, net als vorig jaar, naar de plas geleid, waar ze op 6 mei voor het eerst zijn gezien. Blijkbaar is hier een betere voedselsituatie voorhanden.

Kievit 11 territoria

Van 17 territoria vorig jaar naar elf dit jaar is de Kievit behoorlijk gekelderd. De oorzaak daarvan is niet bekend. De soort heeft over het hele gebied verdeeld gebroed.

Grutto 9 territoria

Ook deze soort is achteruitgegaan, met drie territoria. Gelukkig bestaat de indruk dat er wel een hoog broedsucces is geweest. Tijdens de derde telronde, op 6 mei, gingen er negen paar alarmerende Grutto's de lucht in.

Tureluur 7 territoria

Gelukkig is de Tureluur wel gestegen met een territorium.

Veldleeuwerik 1 territorium

Een nieuwe broedvogelsoort in de Zwarte Noord. De toekomst zal leren of dit een blijvertje is. Een territorium lag in het kruidenrijke zuidwestelijke deel.

Witte Kwikstaart 1 territorium

Ook deze soort is ten opzichte van vorig jaar gelijk gebleven. Ook dit jaar werd onder aan de Eemdijk gebroed.

5.3.2 Waarnemingen van niet-broedvogels

Lepelaar Een Lepelaar zocht op 9 en 22 april voedsel in een sloot. Op 6 mei vlogen er drie exemplaren vanuit het noorden over en landden in het gebied, om vervolgens te gaan foerageren.

Knobbelzwaan In het gebied was op 9 april en 6 mei een vogel aanwezig. Op 22 april werd een paartje gezien.

Kolgans Op 6 mei werd een Kolgans in het gebied aangetroffen.

Grauwe Gans Op 9 april werden er zeven Grauwe ganzen gezien, op 22 april twee clubjes van vier en zes en nog een paar met vier pullen van zo'n twee weken oud en op 6 mei nog eens 19 exemplaren.

Nijlgans Een paar van deze exoot werd op 6 mei gezien.

Smient Op 9 april zwommen er twee paar in de plas.

Wintertaling Alleen op 9 april zijn er Wintertalingen gesignaleerd en wel drie paartjes.

Zomertaling Broedgevallen van deze eend zijn er nu al twee jaar niet meer geweest. Zelfs maar één waarneming dit jaar. Op 9 april werd een druk foeragerend paartje waargenomen.

Kuifeend Het hele seizoen door zijn Kuifeenden in het telgebied aanwezig geweest, maar de waarnemingen voldeden niet aan de criteria.

Blauwe Kiekendief Een vrouwtje Blauwe Kiekendief vloog op 9 april laag over.

Kemphaan Acht mannetjes Kemphaan zochten op 9 april voedsel op slikachtig terrein.

Watersnip Een heimelijk foeragerende Watersnip werd op 25 mei waargenomen.

Bosruiter Een foeragerende vogel werd op het zuidelijk gelegen slikveld waargenomen op 6 mei.

Postduif Zeven exemplaren van deze soort foerageerden in het gebied op 9 april en vier op 6 mei. Een boerderij in de buurt heeft een duiventil.

Waterpieper Twee Waterpiepers, in winterkleed, foerageerden rusteloos langs de west rand van het gebied. Dit werd op 9 april waargenomen.

Ekster Twee Eksters scharrelden op 9 april in het noordelijk deel wat rond.

5.3.3 Andere waarnemingen

Mol In het meer hoger gelegen percelen, in het noordelijk deel werden diverse molshopen gevonden.

5.4 BRUGGEMATEN

De Bruggematen werd in 2008 voor het eerst onderzocht. Er waren toen zes soorten broedvogels vastgesteld (Bijlage 4), in dit jaar waren het er zeven. De Kolgans en de Wilde Eend zijn nieuw dit jaar, terwijl de Zwarte Kraai weg bleef. Onder de broedvogelsoorten bevinden zich twee soorten van de Rode Lijst, de Grutto en Tureluur.

5.4.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten

Kolgans 1 territorium

Al tijdens de eerste ronde was er een heimelijk paartje Kolganzen in het noordelijk deel aanwezig. De volgende telling werd een nest gevonden vlak naast een slootrand

en bevatte zes eieren. Op 25 mei werd een stuk zuidelijker een paar met vijf pullen gezien.

Wilde Eend 1 territorium

Een territorium was gelegen in het midden van het gebied.

Meerkoet 2 territoria

Dit jaar twee nesten met acht en zeven eieren als inhoud.

Scholekster 1 territorium

Wat kunnen territoriale Scholeksters tekeer gaan zeg! Op 6 mei werd mijn huid vol gescholden. Ruim twee weken later, op 25 mei, werd en paar met vier pullen gezien.

Kievit 10 territoria

Waar een relatief klein gebied groot in kan zijn. Maar liefst tien nesten werden al tijdens de eerste telronde gesignaleerd. Hoewel dit veel is, waren er vorig jaar zelfs 13 territoria in dit gebied te vinden. De indruk bestaat dat het aantal uitgevlogen jongen klein was. Een reden is hiervoor moeilijk aan te geven zonder gericht onderzoek.

Grutto 4 territoria

Deze vogel is met een paar toegenomen. Er waren ook jongen, op 6 mei gingen er zes vogels alarmerend de lucht in.

Tureluur 3 territoria

Het aantal Tureluurs is gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar.

5.4.2 Waarnemingen van niet-broedvogels

Blauwe Reiger Een vissende vogel werd op 22 april gezien.

Lepelaar Op 9 april stonden twee exemplaren zich te poetsen aan de dijkvoet. Op 25 mei vloog een Lepelaar over richting noord.

Kolgan In het gebied waren op 6 mei drie Kolganzen aanwezig en op 25 mei een paar.

Grauwe Gans Een paar werd op 9 april gezien en op 25 mei een paar met tien pullen.

Canadese Gans Vanaf het Ocrieteiland in de Eem komen regelmatig groepjes naar het gebied. Een paar en een exemplaar op 9 april; een paar op 22 april; vier exemplaren en een paar met vier gele pullen op 6 mei; zes op 25 mei en tenslotte 13 exemplaren op 10 juni.

Soepgans Acht exemplaren van deze soort graasden in het gebied op 9 april en drie op 6 mei. Op 25 mei werden er twee paartjes gezien met twee en acht pullen.

Krakeend Op 9 april werd een rustend paartje gezien en op 22 april een waakzaam mannetje in het zuidelijk deel. Mogelijk dat er buiten het gebied gebroed werd.

Slobeend Een waakzaam mannetje werd op 9 april waargenomen. Meer waarnemingen van deze soort werden niet gedaan.

Bruine kiekendief Een mannetje van deze soort werd door twee Scholeksters en twee Kieviten op 25 mei heftig aangevallen.

Buizerd Een exemplaar cirkelde op 9 april boven het bosje in het noorden, waar in 2007 nog gebroed werd.

Waterhoen Een solitaire vogel liep op 9 april in het gebied.

Watersnip Deze soort bewoog amper langs een slikrandje op 6 mei.

Oeverloper In het zuidelijk gelegen slikveld foerageerde een Oeverloper op 6 mei.

Witte Kwikstaart Deze soort werd alleen tijdens de eerste telling waargenomen, op 9 april.

5.4.3 Andere waarnemingen

Haas Een exemplaar werd gezien op 9 en 22 april.

Groene Kikker Op 25 mei was deze soort op meerdere plaatsen te horen.

5.5 WOLKENBERG

Een nieuw telgebied, dus vergelijken met voorgaande jaren is niet mogelijk. In het gebied werden 9 broedvogelsoorten vastgesteld. Hieronder bevinden zich geen soorten van de Rode Lijst.

5.5.1 Toelichting bij de broedvogelsoorten

Grauwe Gans 1 territorium

Tijdens de eerste telronde werd er een broedende vogel uit ruige vegetatie opgeschrikt. Het nest bevatte vijf eieren. Na nog een maand broeden bleek het nest gepredeerd te zijn.

Canadese Gans 1 territorium

Het nest van deze soort bevond zich aan de rand van een rietveldje. Op 6 mei werd een paar met zes pullen in de poel gezien. Eind mei waren er nog vijf juvenielen aanwezig.

Wilde Eend 4 territoria

Vier territoria van de Wilde Eend in de Wolkenberg. Er werden drie families waargenomen.

Waterhoen 1 territorium

Een schuwe Waterhoen werd aan de rand van de poel opgemerkt, maar het is niet duidelijk of de vogel daadwerkelijk in het gebied gebroed heeft.

Meerkoet 3 territoria

Drie nesten van de Meerkoet werden gevonden. Nestinhoud was matig; 1, 2 en 6 eieren.

Scholekster 1 territorium

Gelukkig ook primaire weidevogels in deze uiterwaard. Een territorium van de Scholekster bevond zich in het noordelijk deel van het onderzoeksgebied.

Kievit 1 territoria

In dit hele gebied werd er (maar) een territorium van de Kievit vastgesteld. Op 6 mei werd een wijfe met een kuiken langs de rand van de poel waargenomen. Opvallend is dat er nooit een haan ontdekt is.

Kleine Karekiet 3 territoria

Deze soort lijkt overal voor te komen waar riet staat. Ook in de Wolkenberg. Verdeeld over de rietveldjes werden er drie territoria van deze vogel gekarteerd.

Rietgors 3 territoria

Ook de Rietgors werd in de bovengenoemde gebiedjes gekarteerd.

5.5.2 Waarnemingen van niet-broedvogels

Blauwe Reiger Een exemplaar stond te vissen langs de poel op 9 april en op 25 mei langs een sloot.

Canadese Gans Elf overvliegende Canadese Ganzen vlogen op 25 mei richting oost.

Krakeend Een vrouwtje vloog op 9 april uit een ruig veldje, een mannetje zwom op 22 april in de poel en op 6 mei waren hier drie adulte vogels aanwezig.

Soepeend Een paartje Soepeend scharrelde langs de oever van de poel op 6 mei.

Kuifeend Een paartje Kuifeend zwom op 25 mei in de plas.

Slobeend Een vrouwtje vloog op 6 mei uit een kleiput op.

Buizerd Een exemplaar overzag het gebied vanaf een weidepaaltje op 22 april. Op 6 mei vloog een Buizerd van de grond op.

Watersnip Een krassende vogel werd op 9 april opgejaagd uit een zeggeveldje.

Grutto Vrijwel geen Grutto's in dit gebied. Alleen op 9 april werd een foeragerende vogel langs de poel gezien en op 25 mei twee exemplaren in het zuidelijke grasgebied.

Oeverloper Een foeragerend exemplaar is op 22 april langs de poel waargenomen.

Visdief Deze stern vloog op 6 mei laag over de poel heen. Gefoerageerd werd er niet.

Houtduif Een solitaire en foeragerende vogel werd op 25 mei aangetroffen.

Boerenwaluw Vanaf de derde ronde, op 6 mei, werden deze vogels elke telling waargenomen.

Ekster Slechts een keer is een Ekster waargenomen en wel op 22 april .

5.5.3 Andere waarnemingen

Konijn Een exemplaar scharrelde wat in de ruigte nabij een rietveldje op 25 mei.

Haas Op 6 mei werden twee Hazen gesignaleerd in het gras.

Mol In het noordelijk deel van de Wolkenberg werden molshopen gezien.

6. TRENDS IN DE BUITENVAART NOORD

In de Buitenvaart Noord zijn sinds 1999 de broedvogels geteld; de eerste drie jaar door Rombout de Wijs, daarna door schrijver. Door de jaren heen is altijd dezelfde gestandaardiseerde methode gehanteerd. De gegevens zijn dus prima met elkaar vergelijkbaar en is een trend van de primaire weidevogels af te lezen in tabel 2.

Kievit Het lijkt erop dat de Kievit het enorme aantal van het eerste jaar niet meer gaat halen. Ondanks een paar kleine oplevingen, zal het voor deze soort niet meevallen om boven de tien territoria te komen.

Grutto Deze soort kan behoorlijk schommelen in aantallen territoria; van twaalf in 2002 naar vier in 2004. De Grutto heeft over elf jaar gezien gemiddeld acht territoria per jaar.

Tureluur Deze soort is het meest stabiel van de drie weidevogels. Ondanks de uitschieter van negen in 2005, schommelt de soort rond de vier territoria.

Tabel 2. Trends van enkele soorten weidevogels in de Buitenvaart Noord van 1999-2009.

Soort	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kievit	18	8	10	11	12	8	13	8	7	5	7
Grutto	6	10	9	12	10	4	8	8	10	6	8
Tureluur	3	3	5	6	6	2	9	4	3	3	4

Sinds 2007 is het beheer van de Buitenvaart Noord gericht op de ontwikkeling van weidevogels, tot dat jaar werd een botanische doelstelling nagestreefd. Met het juiste beheer zou het mogelijk moeten zijn om het aantal territoria op te vijzelen.

Zoals het rapport van 2008 al vermeld is de Buitenvaart Noord een relatief klein weidevogelreservaat, waar negatieve invloeden van buitenaf eerder invloed hebben dan in de grote reservaten. Veranderingen in de vogelbevolking van het gebied kunnen daarom ook snel optreden. Daarom is het goed aantallen en verspreiding regelmatig te monitoren.

7. DANKZEGGING

Hierbij dank ik Jan Roodhart, beheermedewerker Natuurmonumenten, hij was behulpzaam bij het leveren van gegevens over het beheer en aanvullende informatie. Ook een woord van dank voor Dick Jonkers voor zijn gegevens over het alarmtellen van de Grutto in de Buitenvaart Noord.

Tot slot dank ik Dirk Prop voor zijn aanvullingen over de Kluten in de Buitenvaart Noord.

8. GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Beusekom, R. van, P. Huigen, F. Hustings, K. de Pater & T. Thissen (redactie) 2005. Rode lijst van de Nederlandse broedvogels. Tirion, Baarn.

Dijk, A.J. van, 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project SOVON. (Broedvogelinventariseren in proefvlakken). SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Houten, M. van, 2008.

De broedvogels van de Buitenvaart Noord en -Zuid, de Zwarte Noord en de Bruggematen in 2008. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Uitgave 169, Hilversum.

Hustings, M.H.F., R.G.M. Kwak, P.F.M. Opdam & M.J.S.M. Reynen (eindred.), 1985. Natuurbeheer in Nederland. Deel 3. Vogelinventarisatie. Pudoc, Wageningen/Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, Zeist.

Teunissen, W.A. & A. van Kleunen, 2001.

Weidevogels inventariseren in Cultuurland. Handleiding Nationaal Weidevogel-meetnet. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Veen, P.J., G.F.J. Smit, J.M. Reitsma & D. Knopper 1999.

Natuurontwikkeling in Eemland, inrichtingsplannen voor de begrensde reservaat- en natuurontwikkelingsgebieden. Bureau Waardenburg bv, Culemburg.

Wijs, W.J.R. de 2000.

Broedvogelinventarisatie Buitenvaart (Eemland van 4) in 1999.

Wijs, W.J.R. de 2002.

Broedvogelmonitoring Buitenvaart (Eemland van 4) in 2000-2001.

BIJLAGEN

- Bijlage 1 Soorten en territoria van broedvogels van de Buitenvaart Noord in 2009, 2008, 2007, 2006, 2005, 2004, 2003, 2002, 2001, 2000 en 1999.
- Bijlage 2 Soorten en territoria van broedvogels van de Buitenvaart Zuid in 2009, 2008, 2007, 2006 en 2005.
- Bijlage 3 Soorten en territoria van broedvogels van de Zwarte Noord in 2009, 2008, 2007 en 2006.
- Bijlage 4 Soorten en territoria van broedvogels van de Bruggematen in 2009 en 2008.
- Bijlage 5 Territoriakaarten per soort in 2009.
- Buitenvaart Noord
 - Buitenvaart Zuid
 - Zwarte Noord
 - Bruggematen
 - Wolkenberg

Bijlage 1

Soorten en territoria van broedvogels van de Buitenvaart Noord in 2009, 2008, 2007, 2006, 2005, 2004, 2003, 2002, 2001, 2000 en 1999.

Soort	Aantal territoria in 2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Knobbelzwaan	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	1
Zwarte Zwaan	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Bergeend	2	-	2	2	2	1	5	4	5	4	3
Krakeend	1	2	1	-	2	1	-	1	4	2	5
Wintertaling	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Wilde Eend	2	4	1	5	3	2	8	5	5	3	5
Zomertaling	-	-	-	2	1	-	-	1	3	1	3
Slobeend	1	1	2	2	5	1	1	3	10	3	7
Kuifeend	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	1
Waterhoen	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Meerkoet	9	12	4	10	15	12	14	15	20	10	16
Scholekster	1	2	-	1	3	2	3	1	2	1	1
Kluut	5	-	7	1	-	-	4	3	2	2	2
Kleine Plevier	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Bontbekplevier	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Kievit	7	5	7	8	13	8	12	11	10	8	18
Kemphaan	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Grutto	8	6	10	8	8	4	10	12	9	10	6
Tureluur	4	3	3	4	9	2	6	6	5	3	3
Veldleeuwerik	-	-	-	-	1	1	-	1	-	1	2
Bosrietzanger	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	3
Graspieper	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-
Witte Kwikstaart	2	2	2	2	6	1	2	1	-	-	-
Blauwborst	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Merel	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Kleine Karekiet	7	10	3	2	4	5	4	6	6	9	2
Rietgors	4	5	2	2	6	6	8	8	6	3	5
Aantal Territoria	54	53	45	50	82	49	80	82	90	63	84
Aantal Soorten	14	12	13	14	18	16	15	19	16	17	18

Bijlage 2

Soorten en territoria van broedvogels van de Buitenvaart Zuid in 2009, 2008, 2007, 2006 en 2005.

Soort	Aantal territoria in 2009	2008	2007	2006	2005
Fuut	-	-	-	1	-
Knobbelzwaan	-	-	1	1	-
Kolgans	-	-	-	-	1
Grauwe Gans	-	-	-	-	1
Soepgans	2	-	-	-	7
Canadese Gans	1	1	-	-	1
Bergeend	1	-	2	1	-
Smient	-	1	-	-	-
Krakeend	1	5	3	4	1
Wintertaling	1	-	-	1	1
Wilde Eend	9	8	6	10	10
Zomertaling	-	-	2	1	-
Slobeend	3	2	2	2	-
Kuifeend	-	-	1	-	1
Waterral	1	-	-	-	-
Waterhoen	1	-	1	2	1
Meerkoet	10	7	11	15	15
Scholekster	4	5	3	5	8
Kievit	9	17	17	10	18
Grutto	19	13	10	11	17
Tureluur	6	8	6	10	12
Graspieper	-	-	2	1	1
Witte Kwikstaart	2	2	3	3	3
Rietzanger	2	-	-	-	-
Kleine Karekiet	8	3	-	5	3
Rietgors	2	1	1	1	2
Aantal Territoria	82	73	71	84	103
Aantal Soorten	18	13	16	18	18

Bijlage 3

Soorten en territoria van broedvogels van de Zwarte Noord in 2009, 2008, 2007 en 2006.

Soort	Aantal territoria in 2009	2008	2007	2006
Knobbelzwaan	-	1	-	-
Bergeend	1	-	1	-
Krakeend	2	1	1	1
Wintertaling	-	-	-	1
Wilde Eend	2	3	3	3
Zomertaling	-	-	1	1
Slobeend	2	1	1	1
Kuifeend	-	1	-	1
Meerkoet	14	19	15	17
Scholekster	1	1	1	1
Kluut	1	1	-	-
Kievit	11	17	12	9
Grutto	9	12	11	16
Tureluur	7	6	1	3
Veldleeuwerik	1	-	-	-
Witte Kwikstaart	1	1	-	2
Rietgors	-	-	1	-
Aantal Territoria	52	64	48	56
Aantal Soorten	12	12	11	12

Bijlage 4

Soorten en territoria van broedvogels van de Bruggematen in 2009 en 2008.

Soort	Aantal territoria in 2009	2008
Kolgans	1	-
Wilde Eend	1	-
Meerkoet	2	2
Scholkster	1	1
Kievit	10	13
Grutto	4	3
Tureluur	3	3
Zwarte Kraai	-	1
Aantal Territoria	22	23
Aantal Soorten	7	6

Bijlage 5 Territoriakaarten per soort in 2009

- Buitenvaart Noord
- Buitenvaart Zuid
- Zwarte Noord
- Bruggematen
- Wolkenberg

De verspreiding van de soorten wordt weergegeven door middel van stippenkaarten, waarbij elke stip globaal de ligging van het territorium aanduidt.

Bergeend 2 territoria

Buitenvaart Noord 2009

Krakeend 1 territorium

Buitenvaart Noord 2009

Wilde Eend 2 territoria

Buitenvaart Noord 2009

Slobeend 1 territorium

Buitenvaart Noord 2009

Waterhoen 1 territorium

Buitenvaart Noord 2009

Meerkoet 9 territoria

Buitenvaart Noord 2009

Scholekster 1 territorium

Buitenvaart Noord 2009

Kluut 5 territoria

Buitenvaart Noord 2009

Kievit 7 territoria

Buitenvaart Noord 2009

Grutto 8 territoria

Buitenvaart Noord 2009

Tureluur 4 territoria

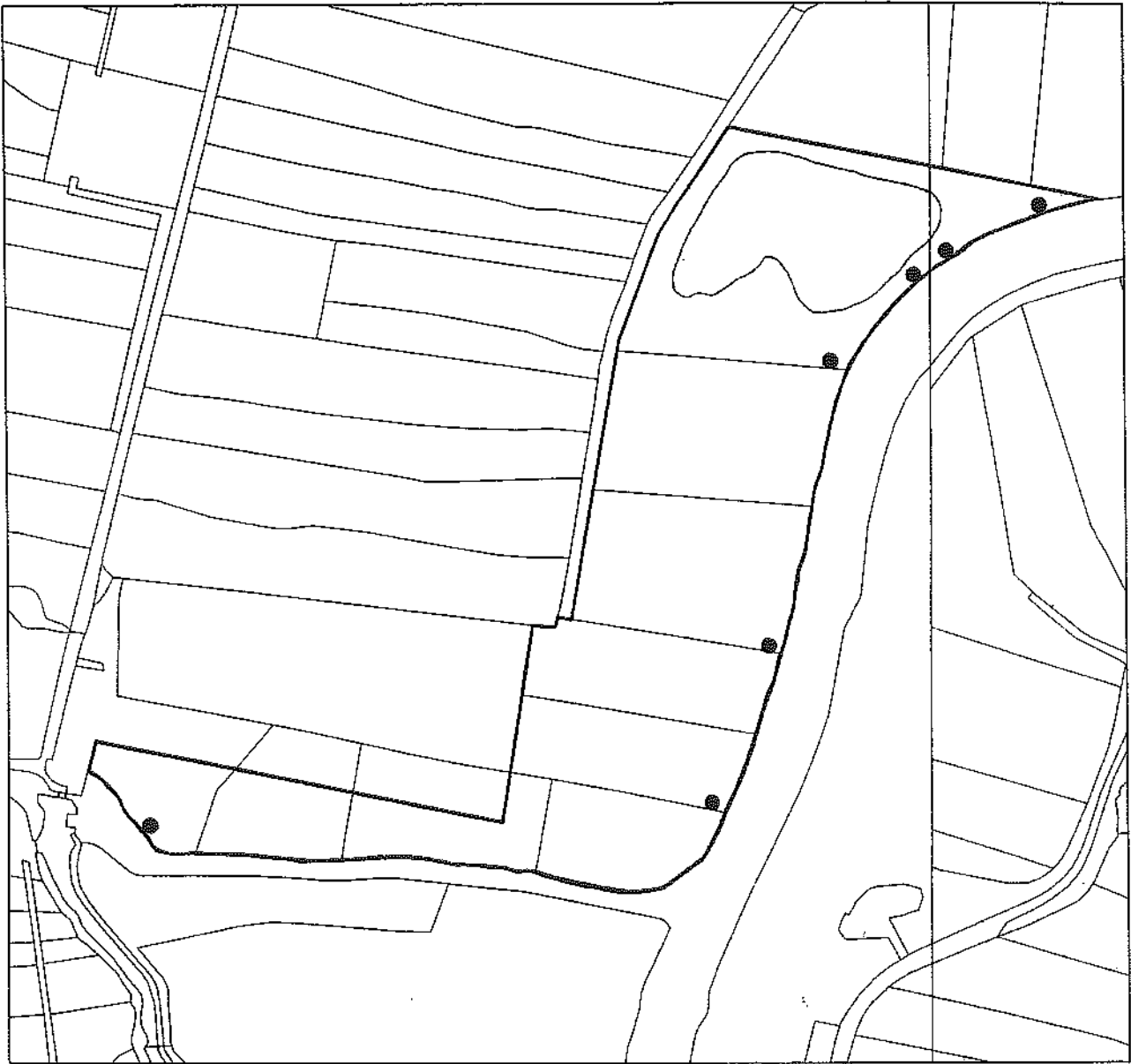
Buitenvaart Noord 2009

Witte Kwikstaart 2 territoria

Buitenvaart Noord 2009

Kleine Karekiet 7 territoria

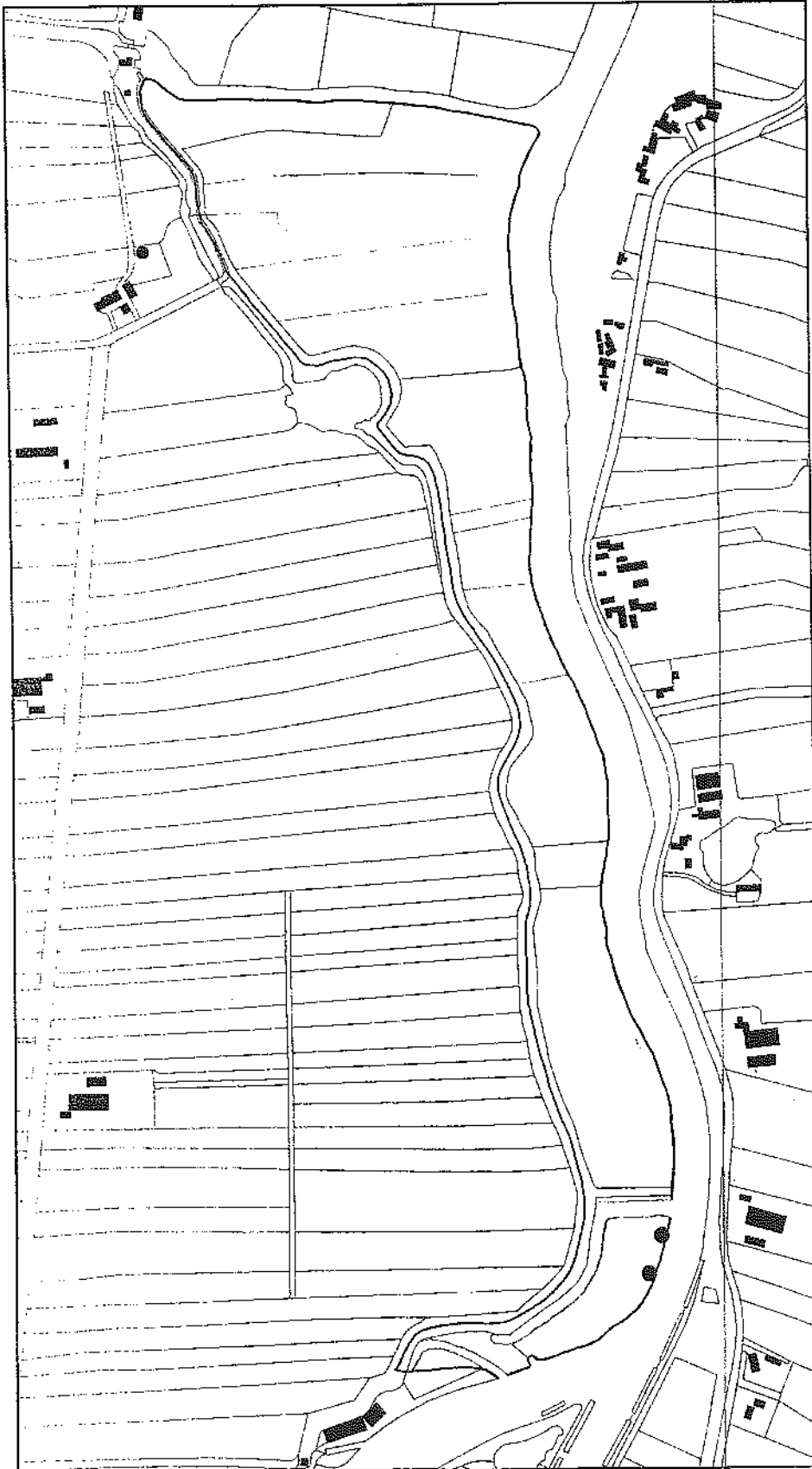
Buitenvaart Noord 2009

Rietgors 4 territoria

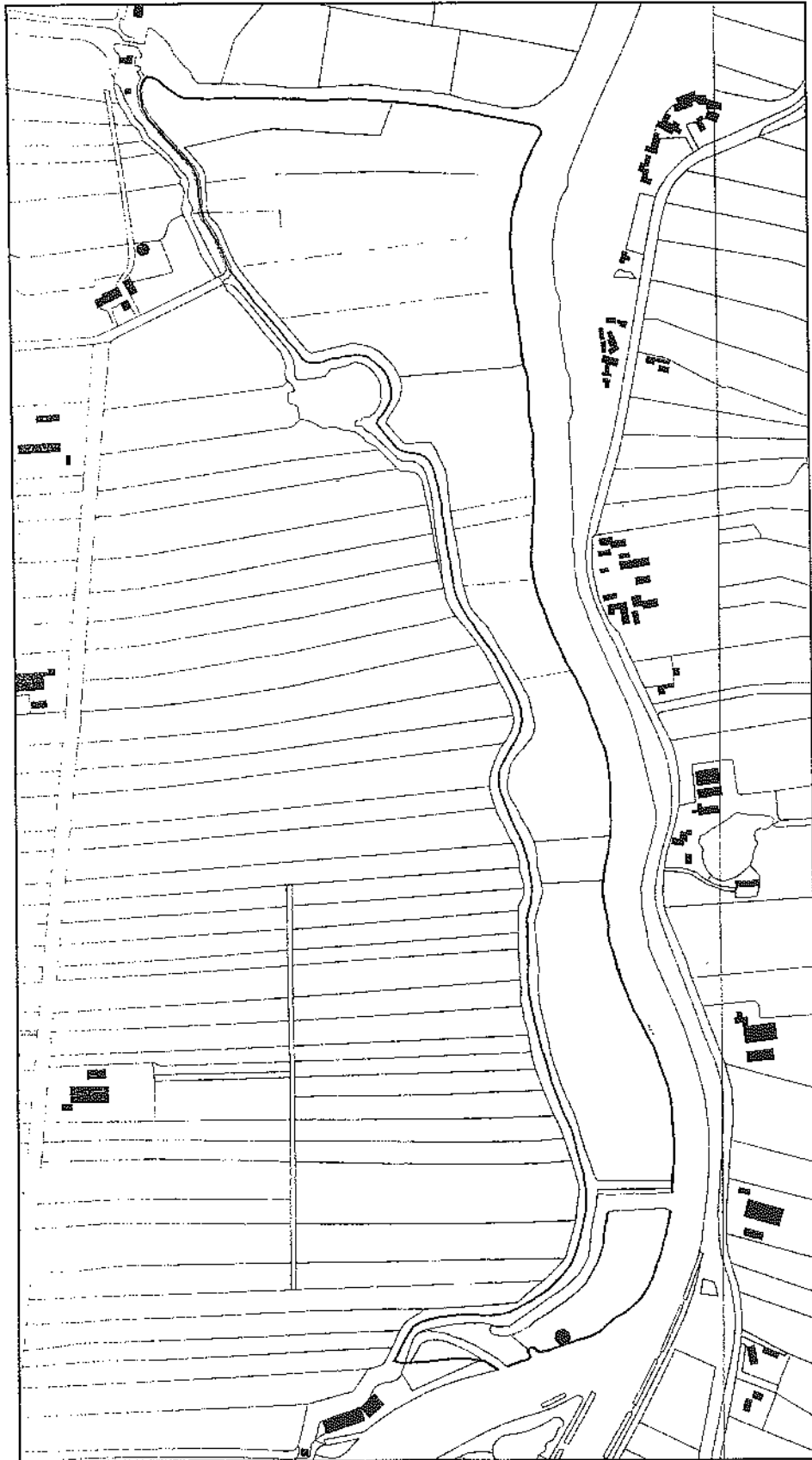
Buitenvaart Noord 2009

Soepgans 2 territoria

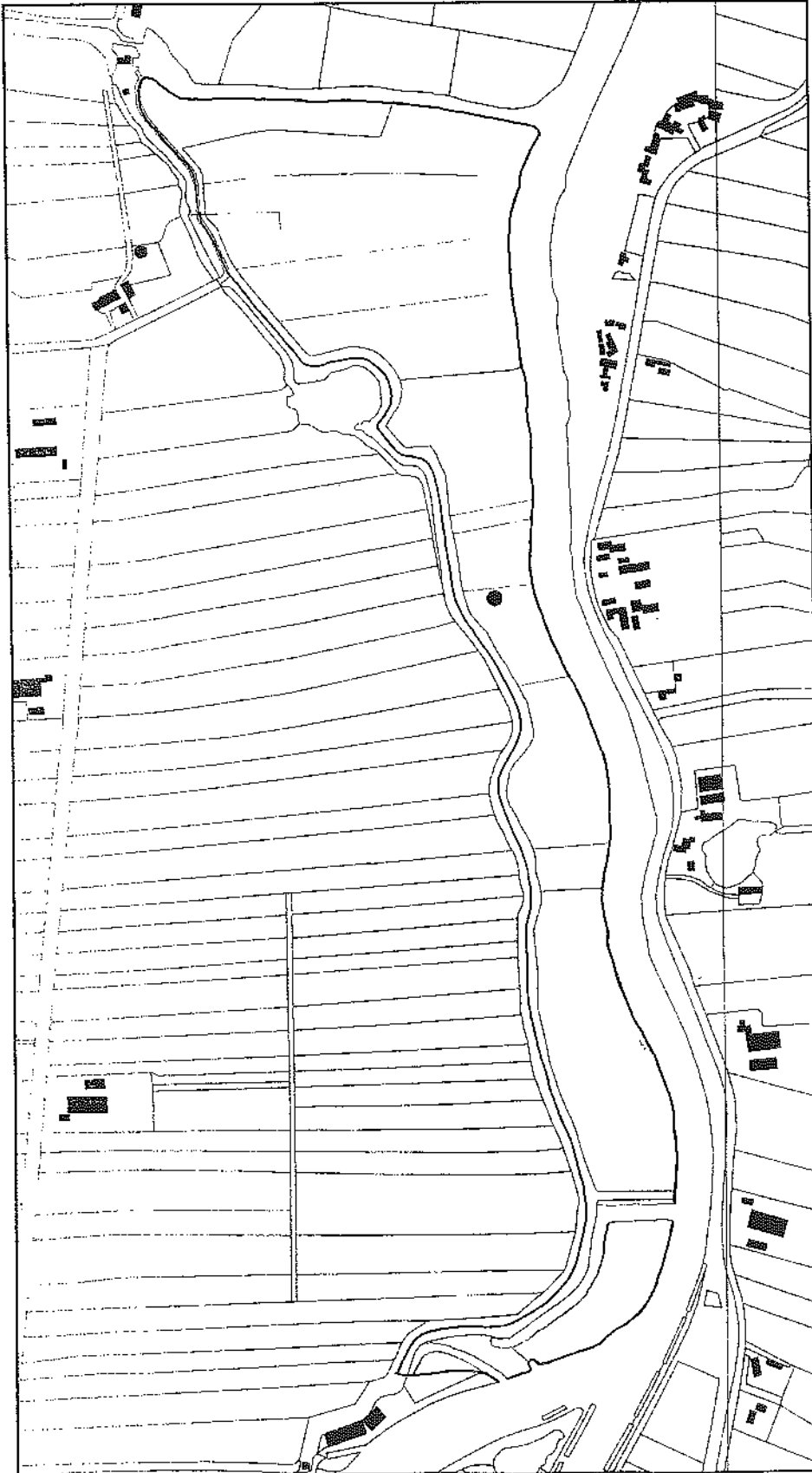

Buitenvaart Zuid 2009

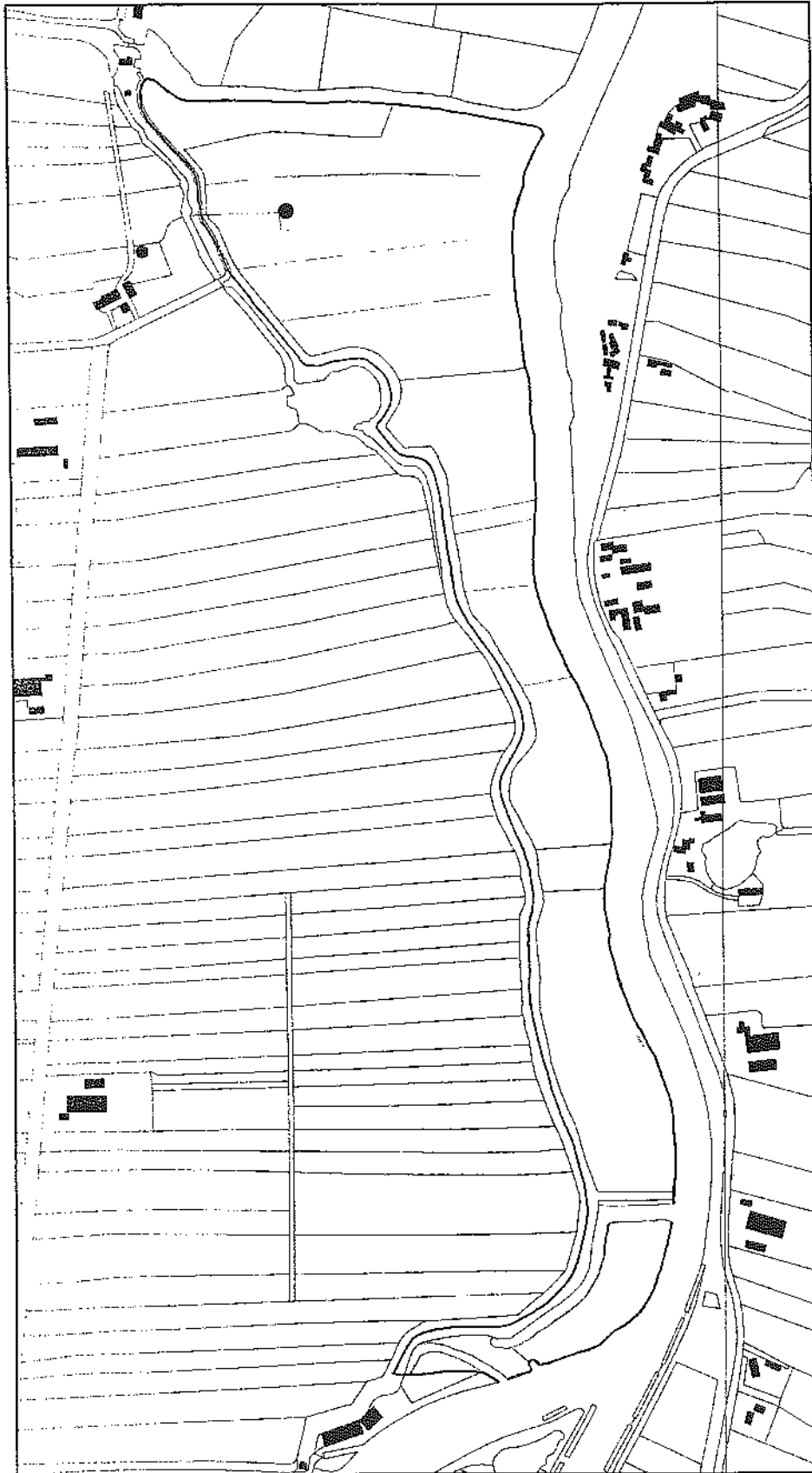
Canadese Gans 1 territorium

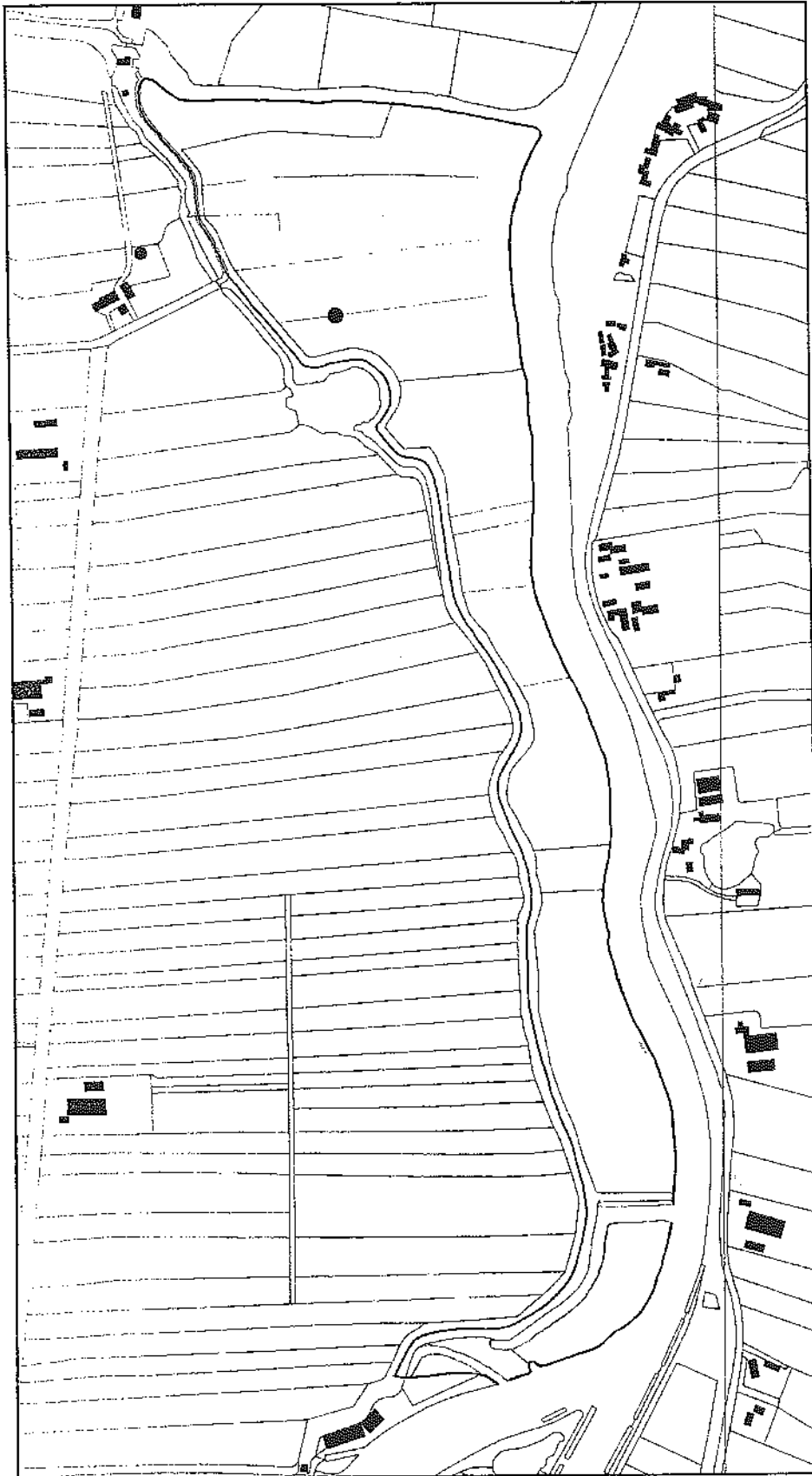
Bergeend 1 territorium

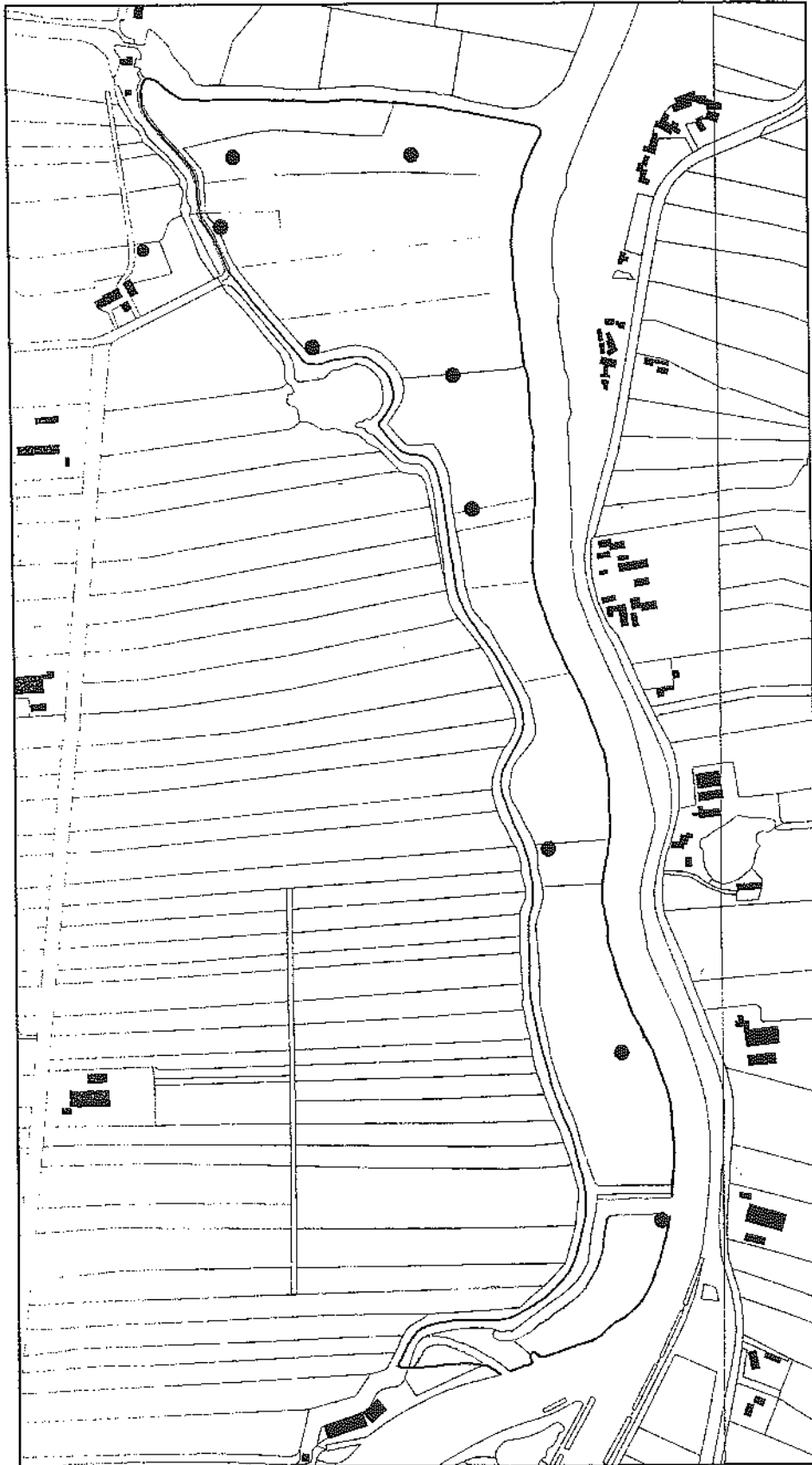
Krakeend 1 territorium

Wintertaling 1 territorium

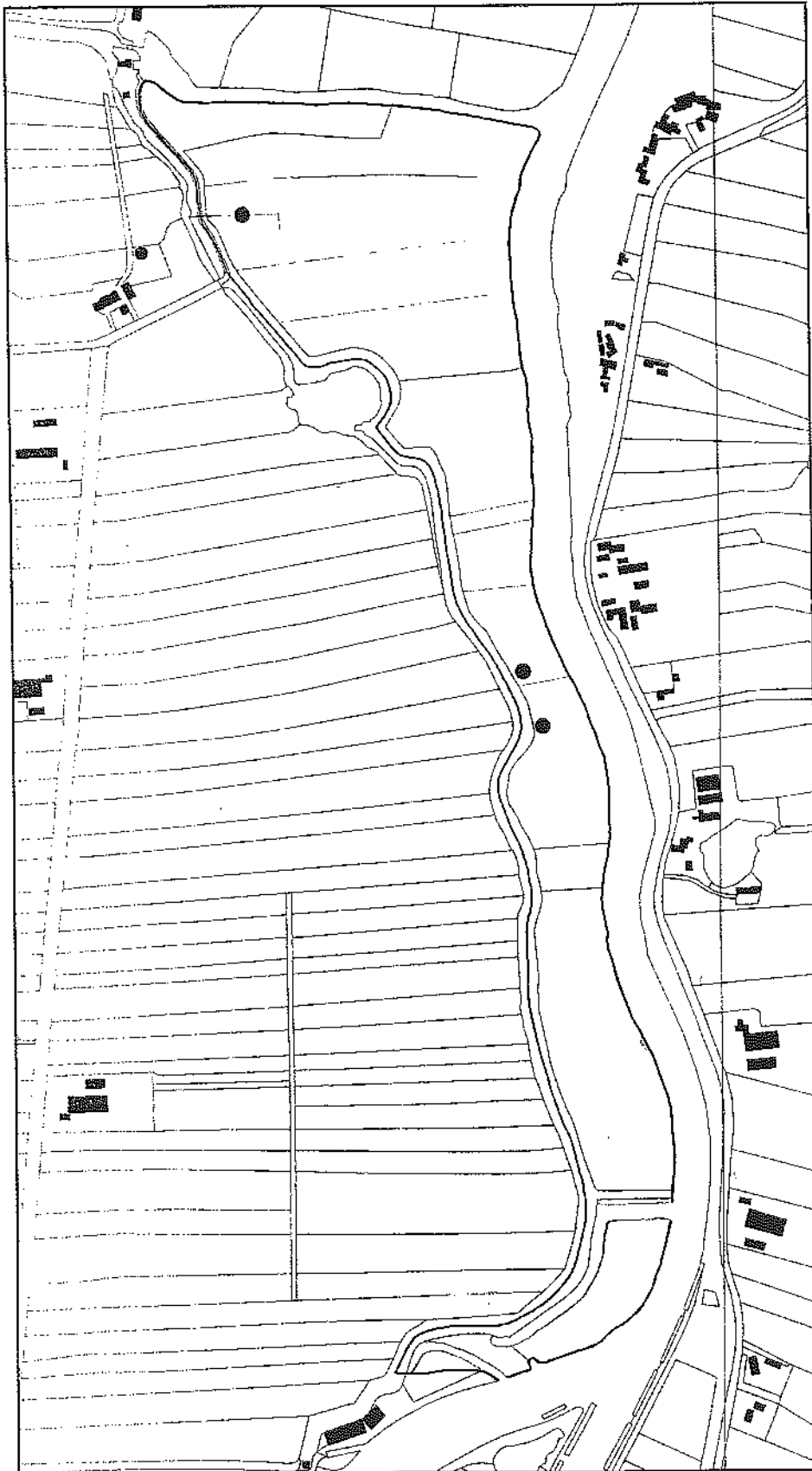

Wilde Eend 9 territoria

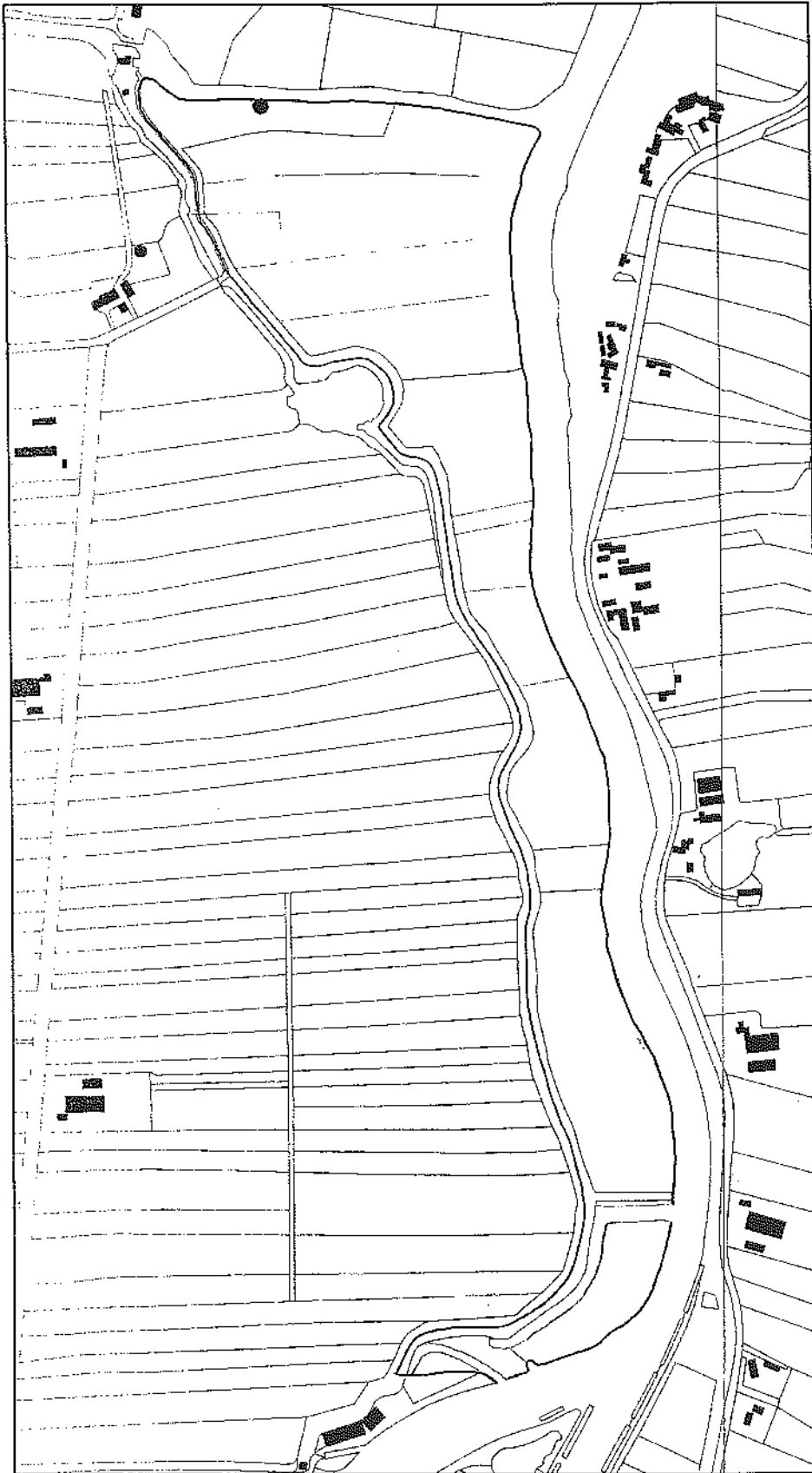
Buitenvaart Zuid 2009

Slobeend 3 territoria

Buitenvaart Zuid 2009

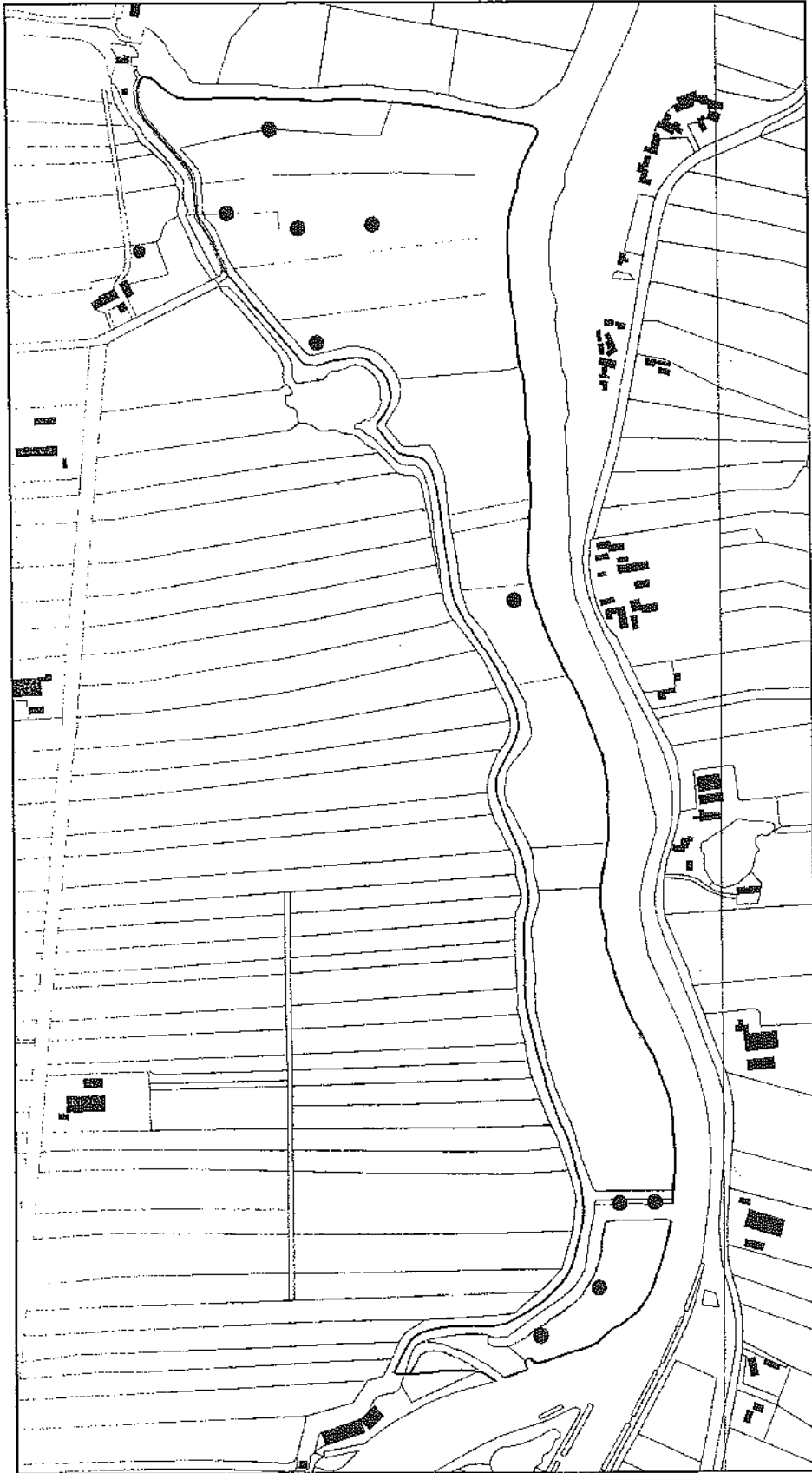
Waterral 1 territorium

Waterhoen 1 territorium

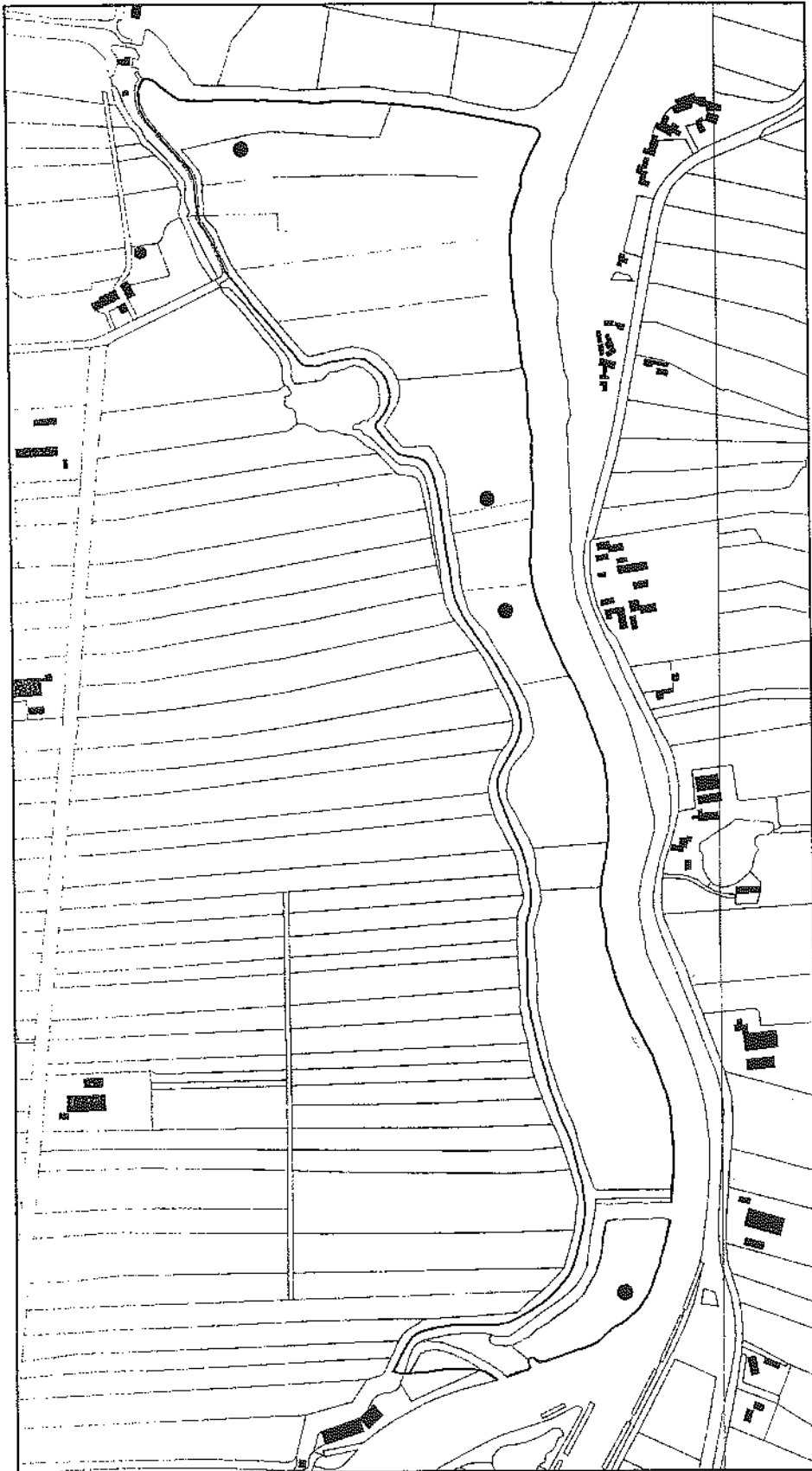

Meerkoet 10 territoria

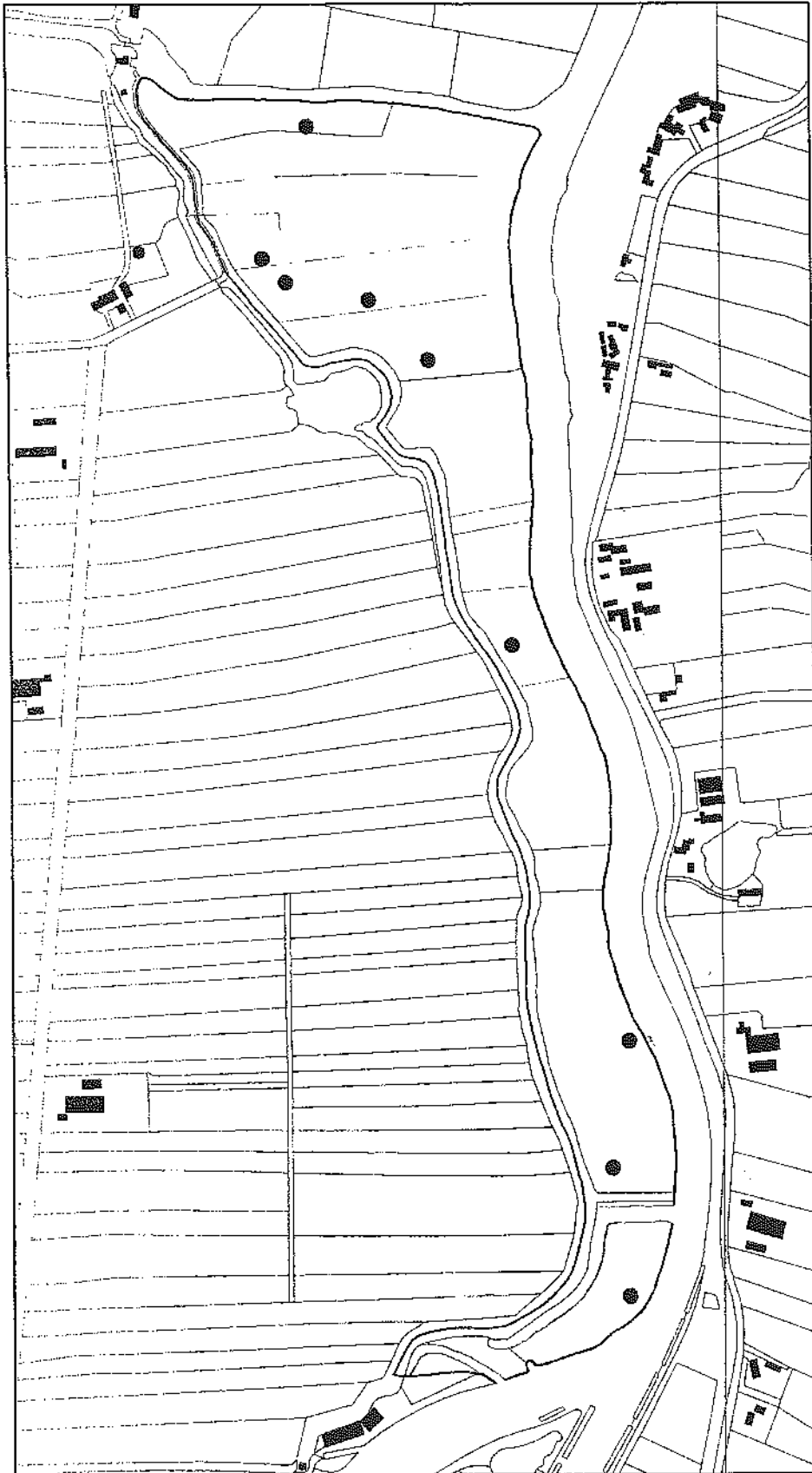

Buitenvaart Zuid 2009

Scholekster 4 territoria

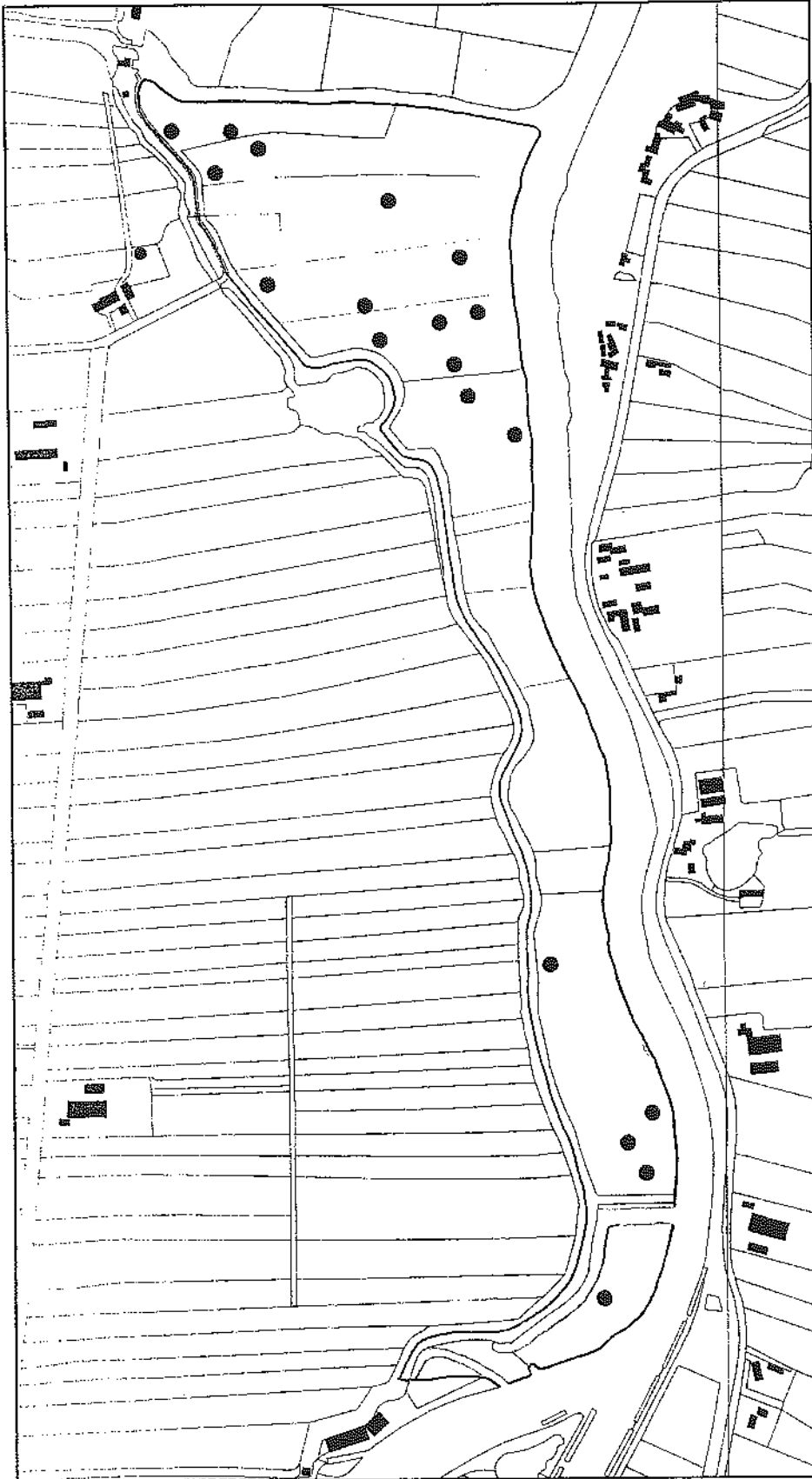

Kievit 9 territoria

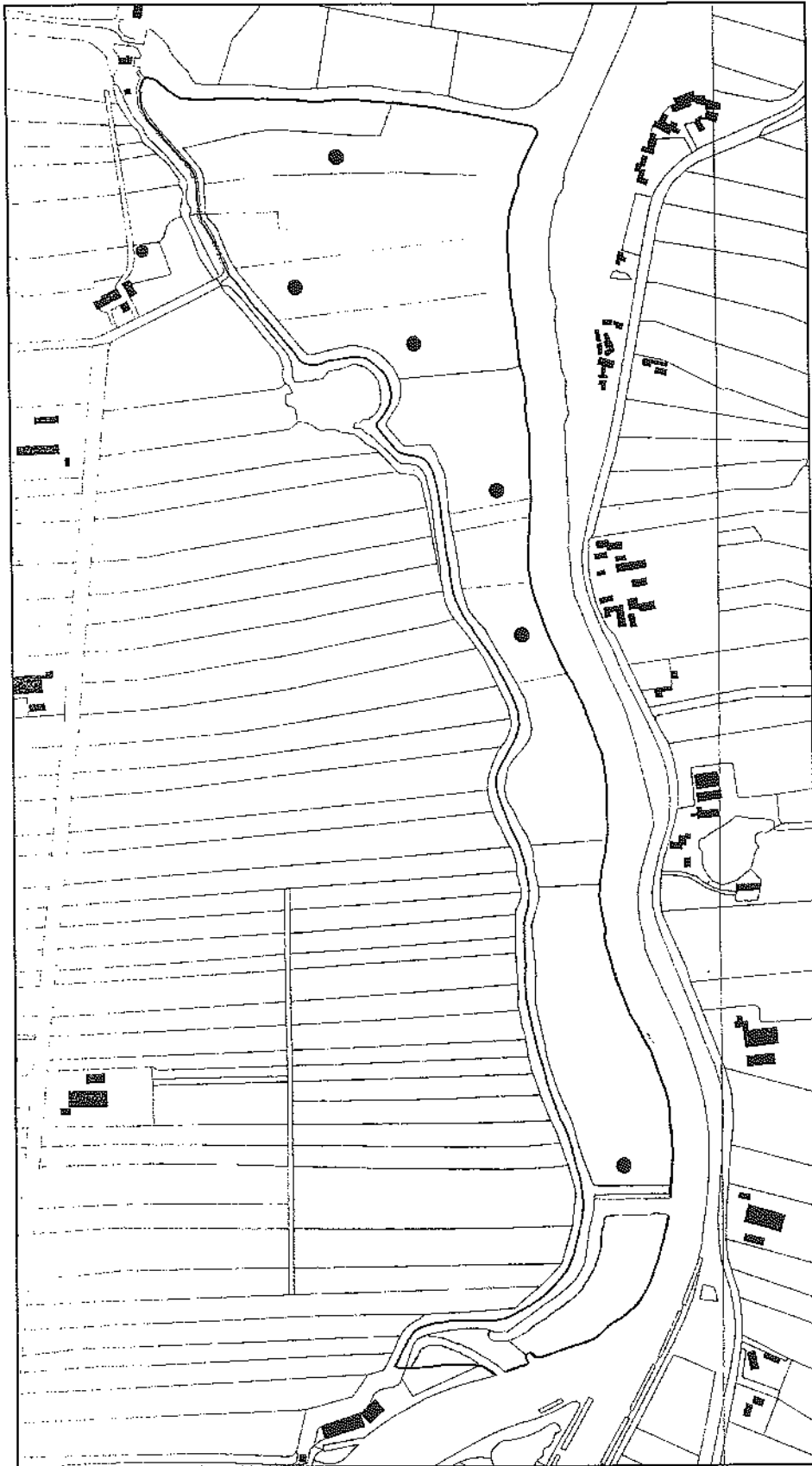

Buitenvaart Zuid 2009

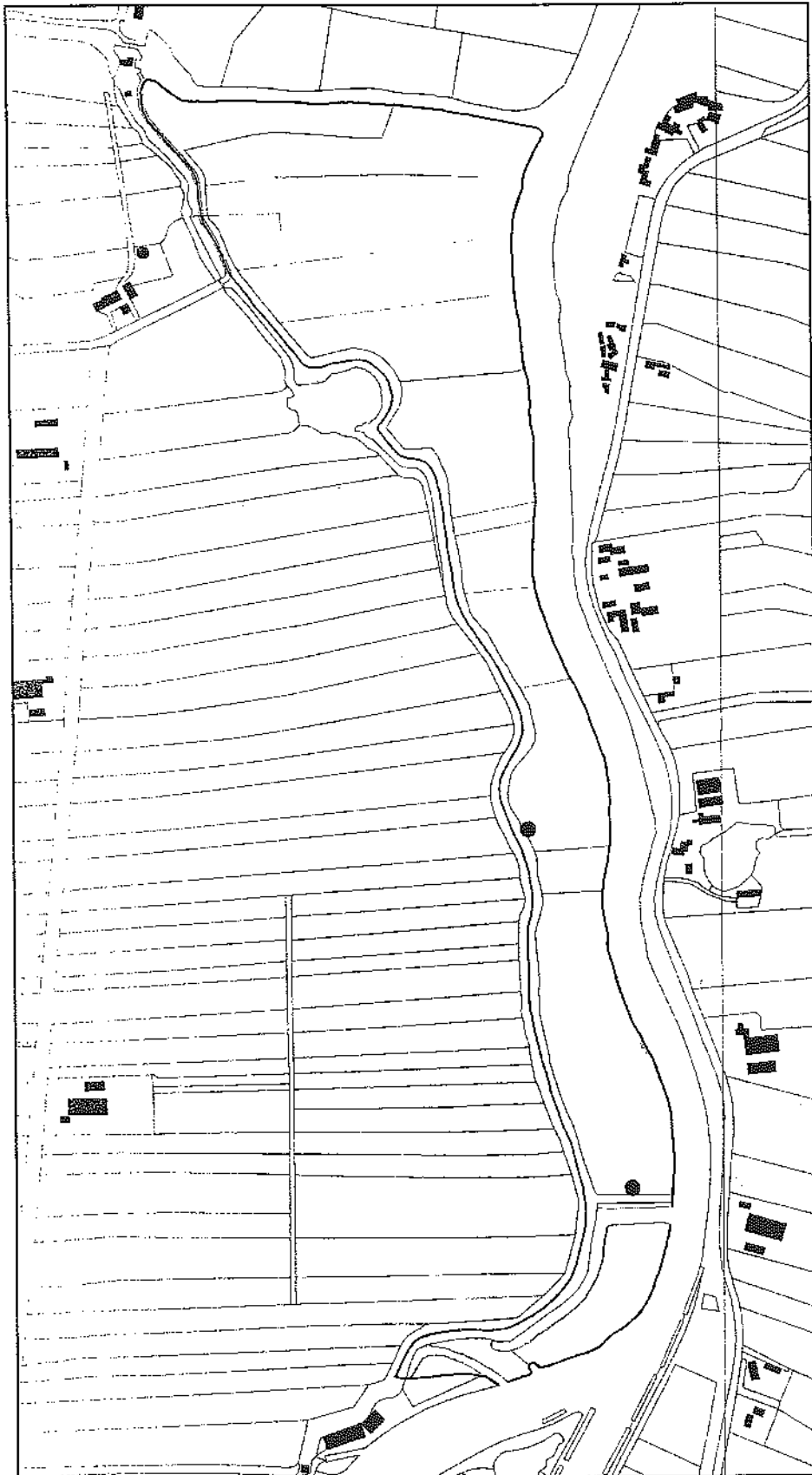
Grutto 19 territoria

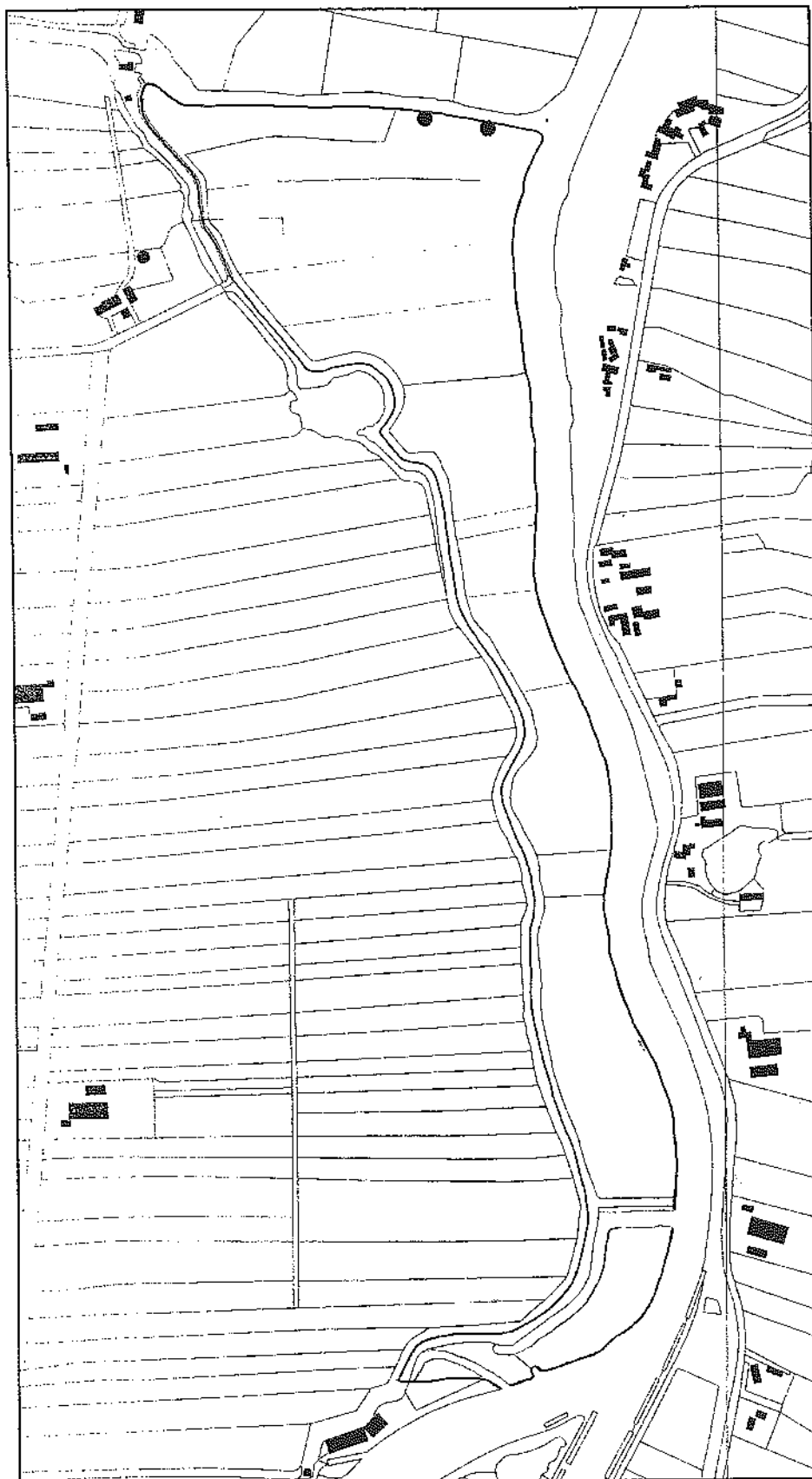
Tureluur 6 territoria

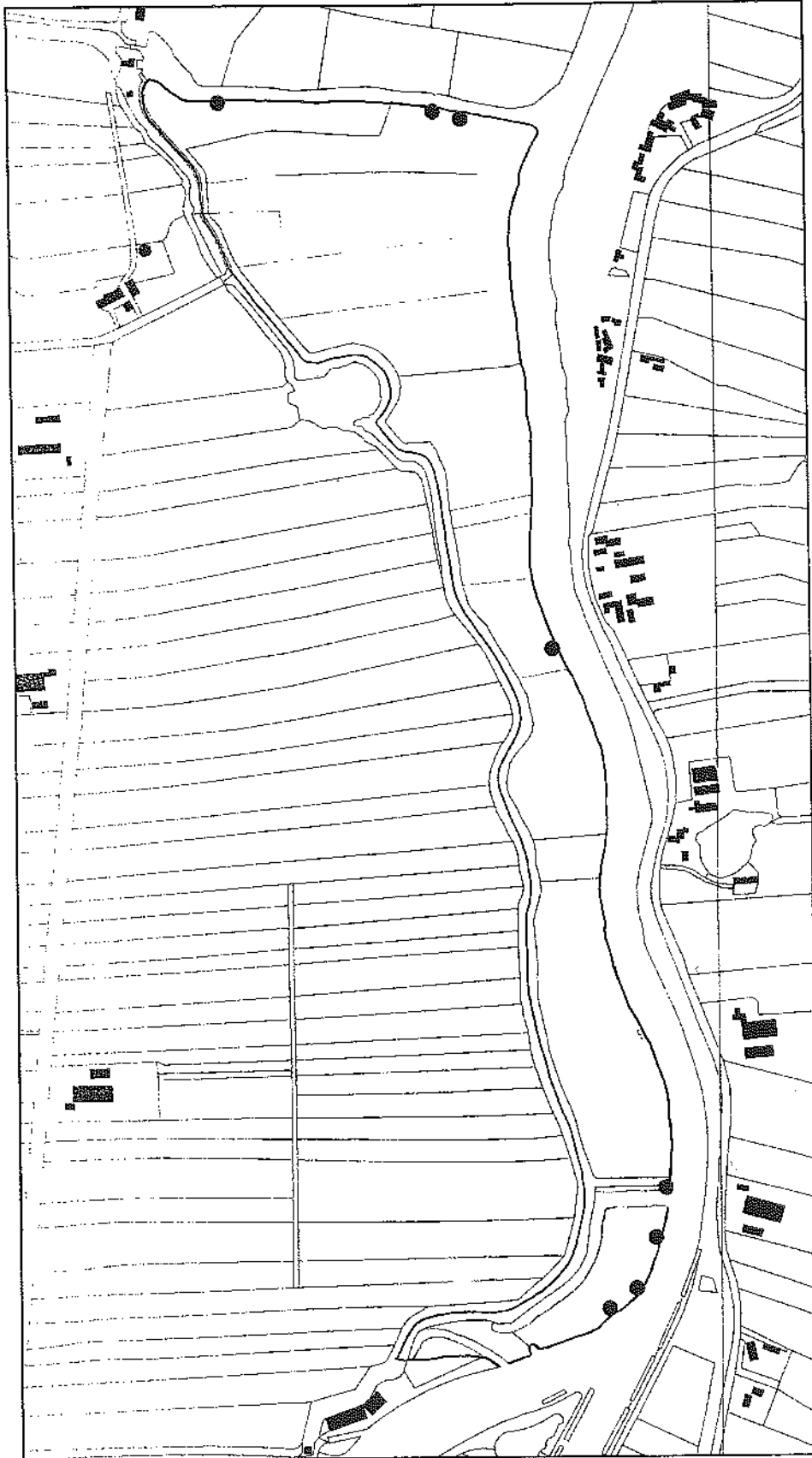
Witte Kwikstaart 2 territoria

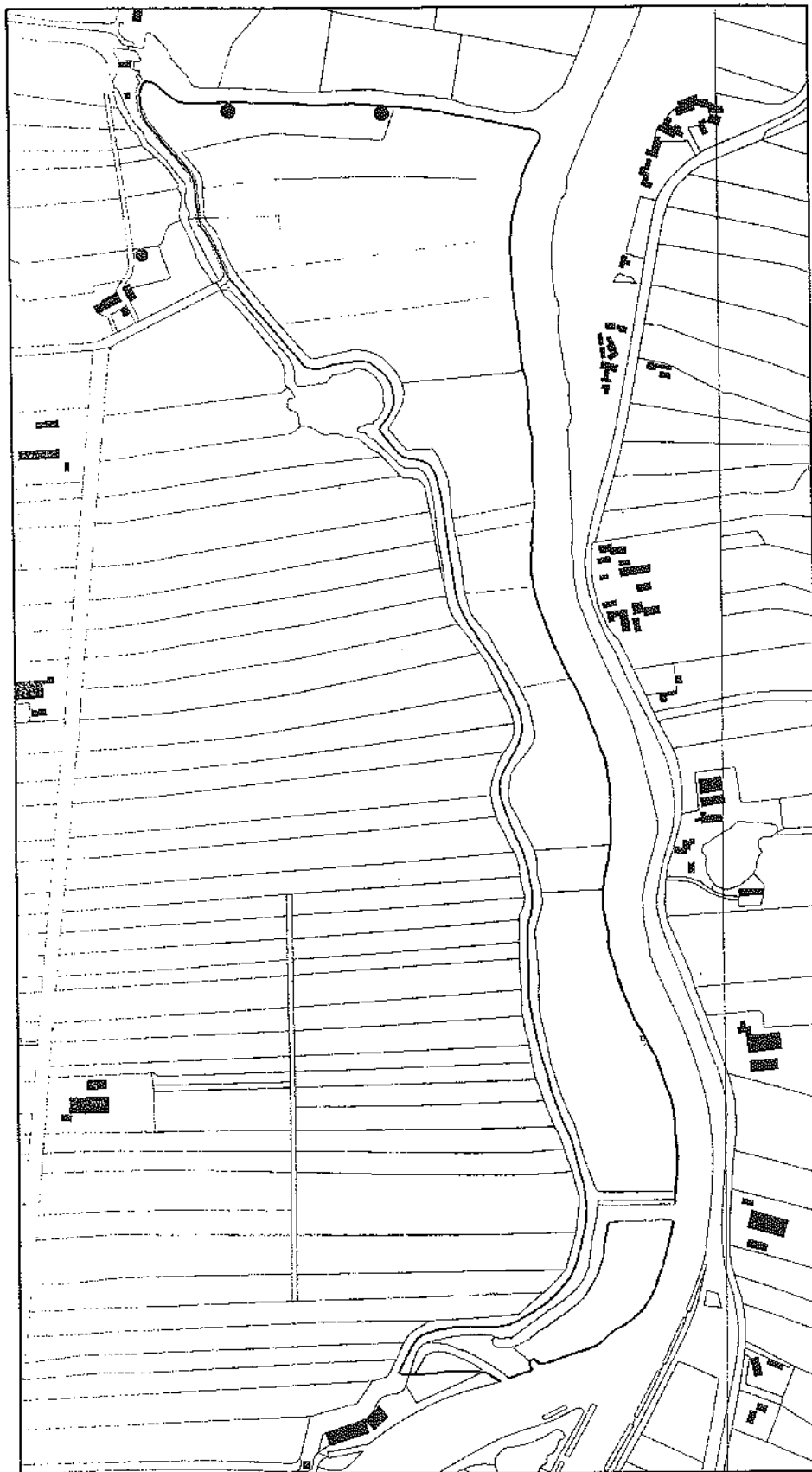
Rietzanger 2 territoria

Kleine Karekiet 8 territoria

Rietgors 2 territoria

Bergeend 1 territorium

Zwarte Noord 2009

Krakeend 2 territoria

Zwarte Noord 2009

Wilde Eend 2 territoria

Zwarte Noord 2009

Slobeend 2 territoria

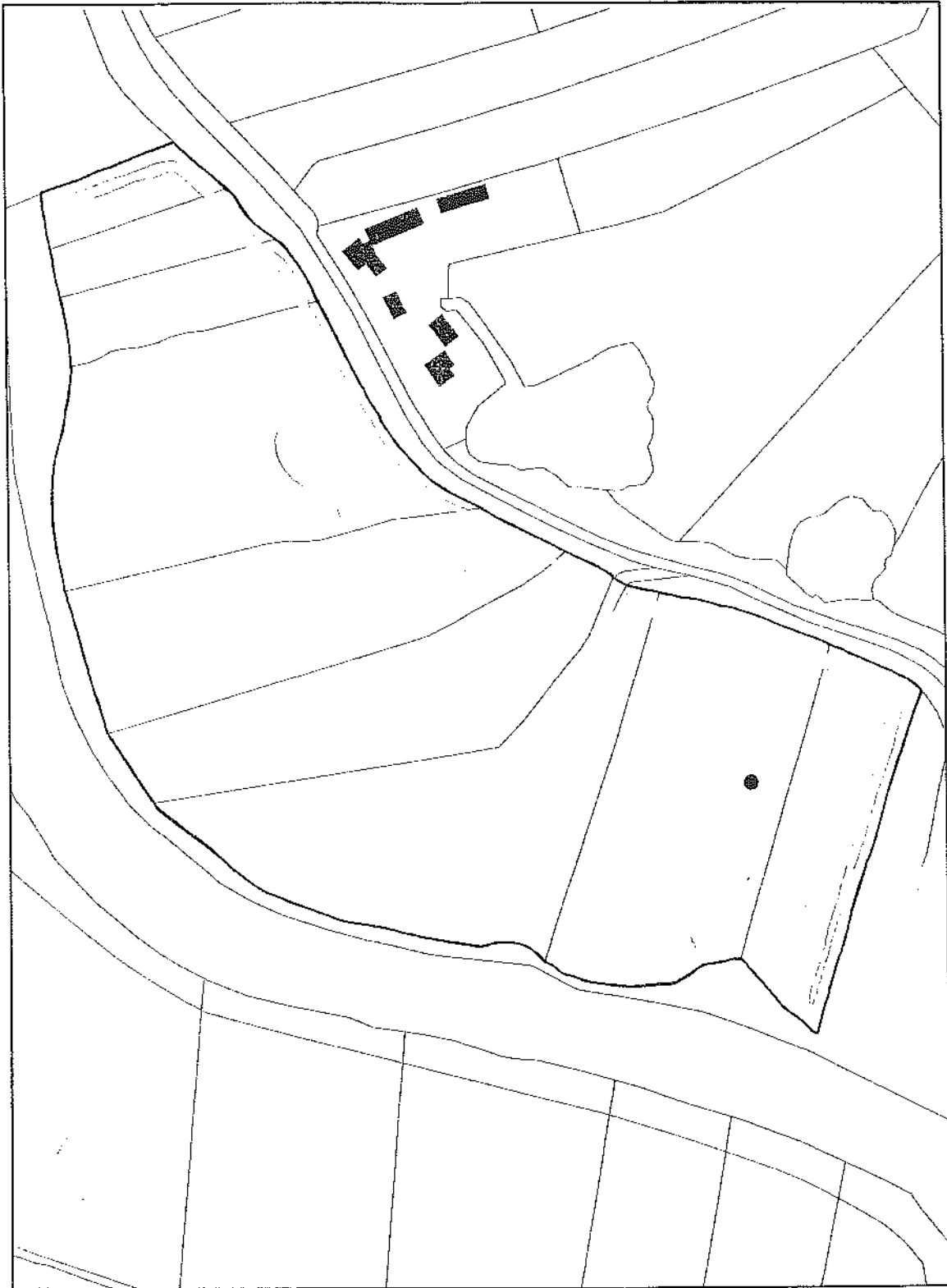
Zwarte Noord 2009

Meerkoet 14 territoria

Zwarte Noord 2009

Scholekster 1 territorium

Zwarte Noord 2009

Kluut 1 territorium

Zwarte Noord 2009

Kievit 11 territoria

Zwarte Noord 2009

Grutto 9 territoria

Zwarte Noord 2009

Tureluur 7 territoria

Zwarte Noord 2009

Veldleeuwerik 1 territorium

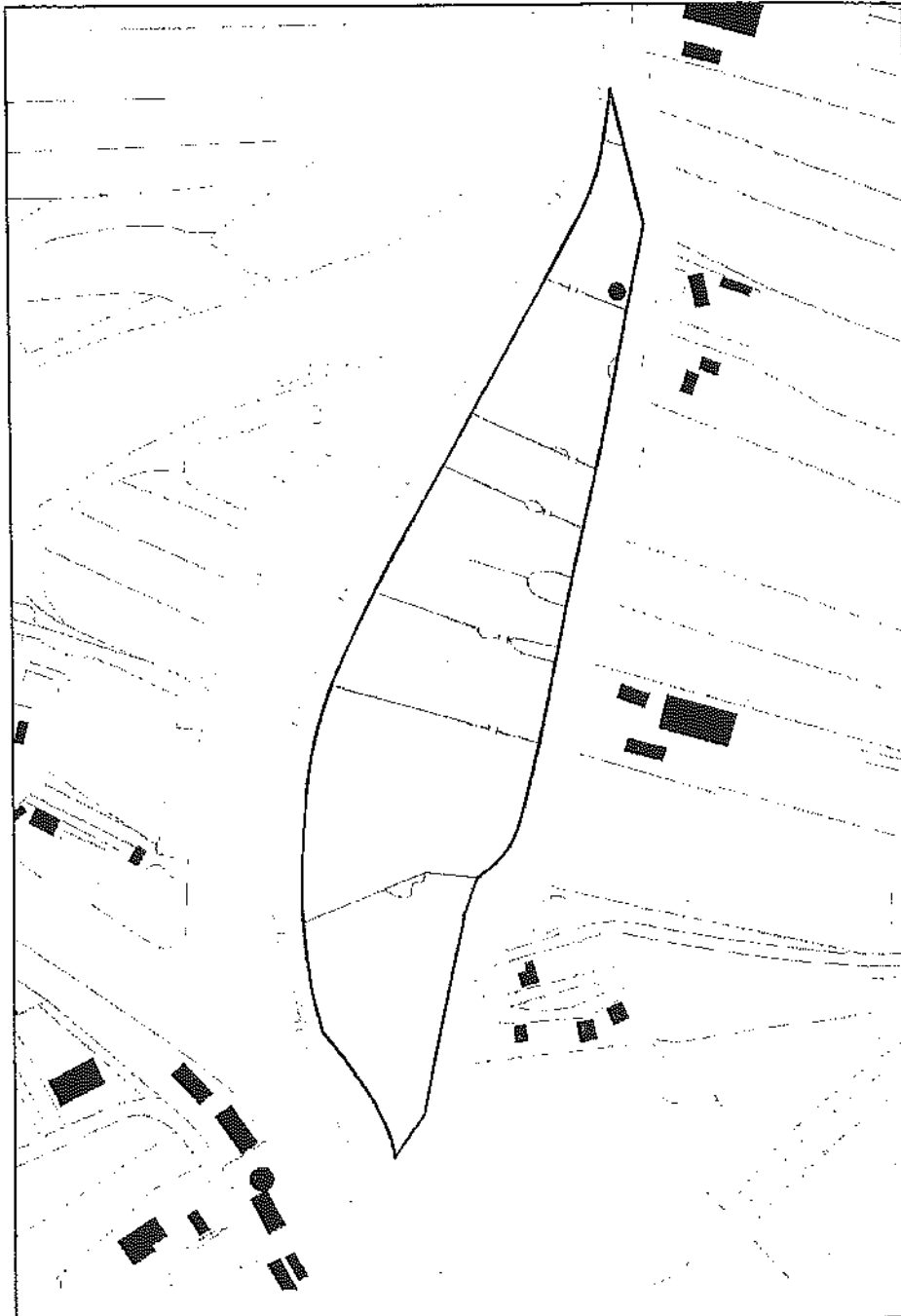
Zwarte Noord 2009

Witte Kwikstaart 1 territorium

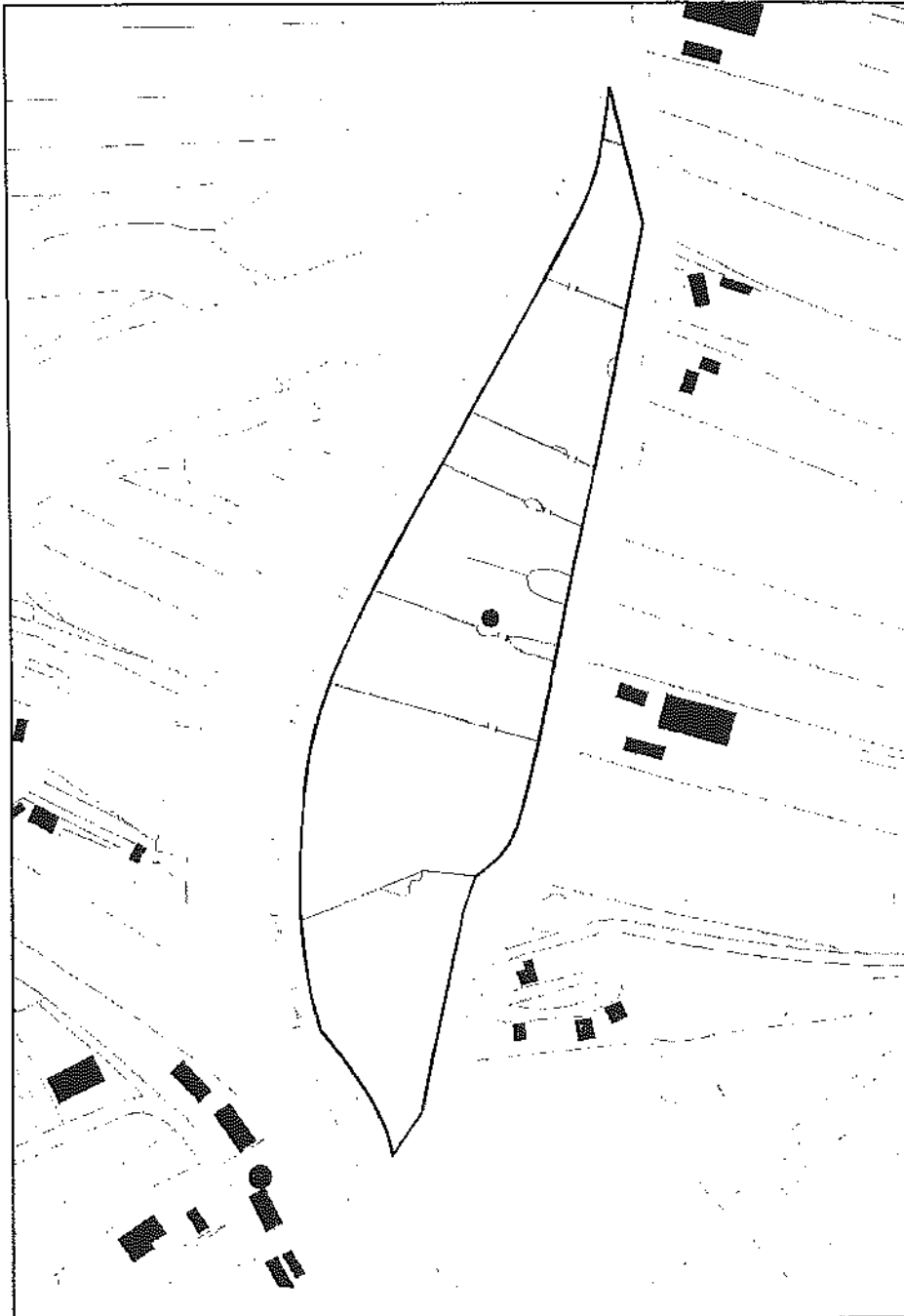
Zwarte Noord 2009

Kolgans 1 territorium

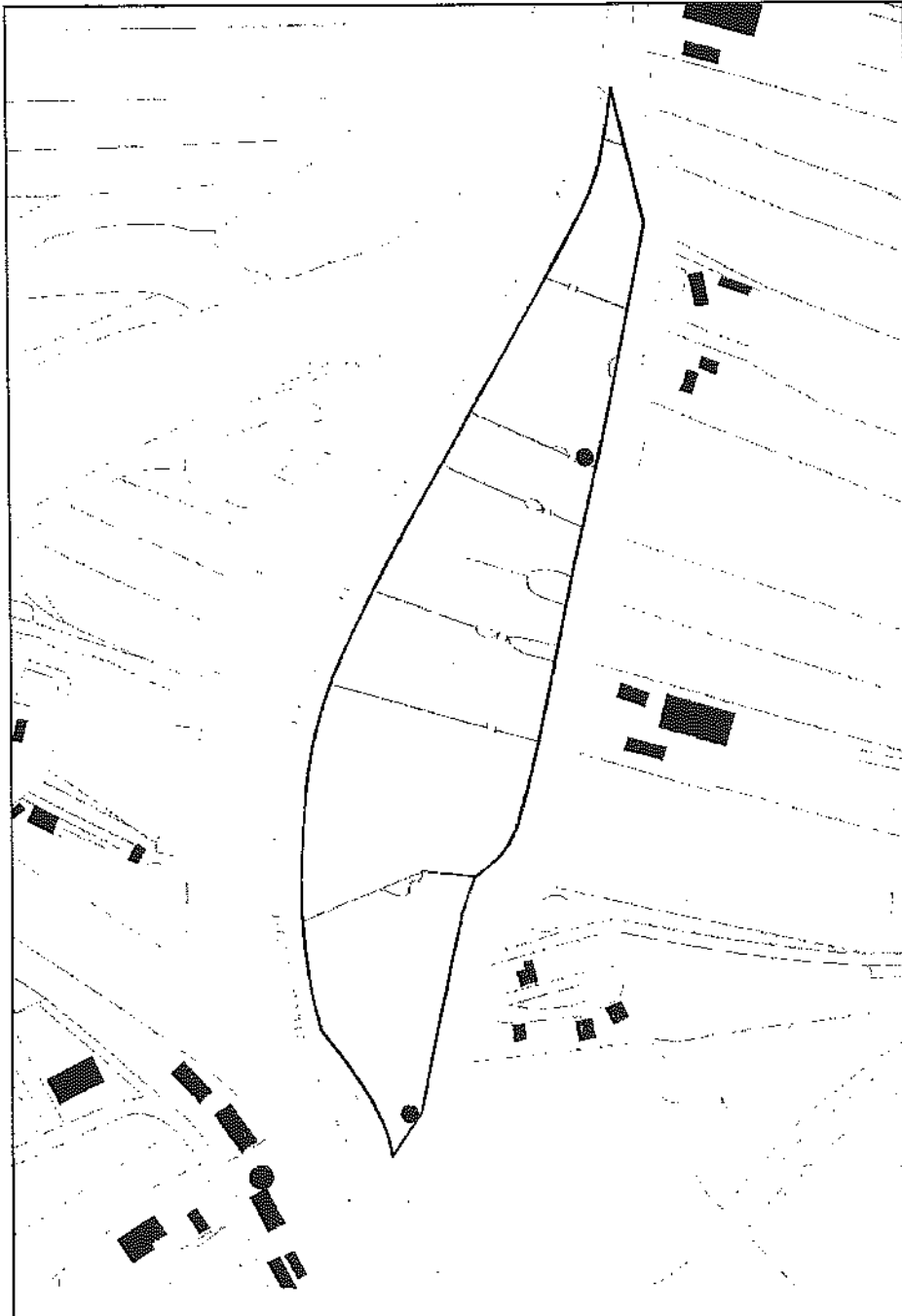
Bruggematen 2009

Wilde Eend 1 territorium

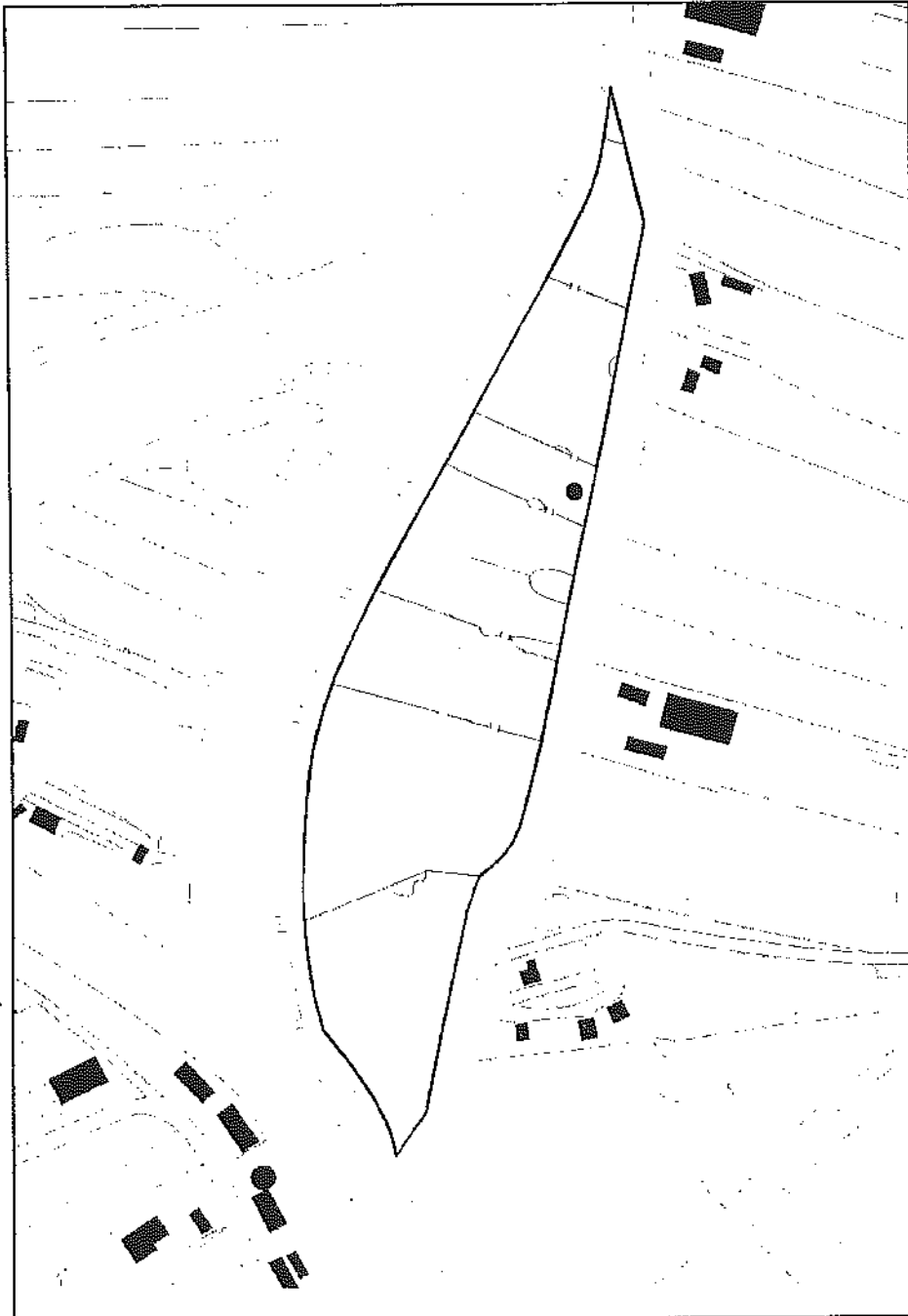
Bruggematen 2009

Meerkoet 2 territoria

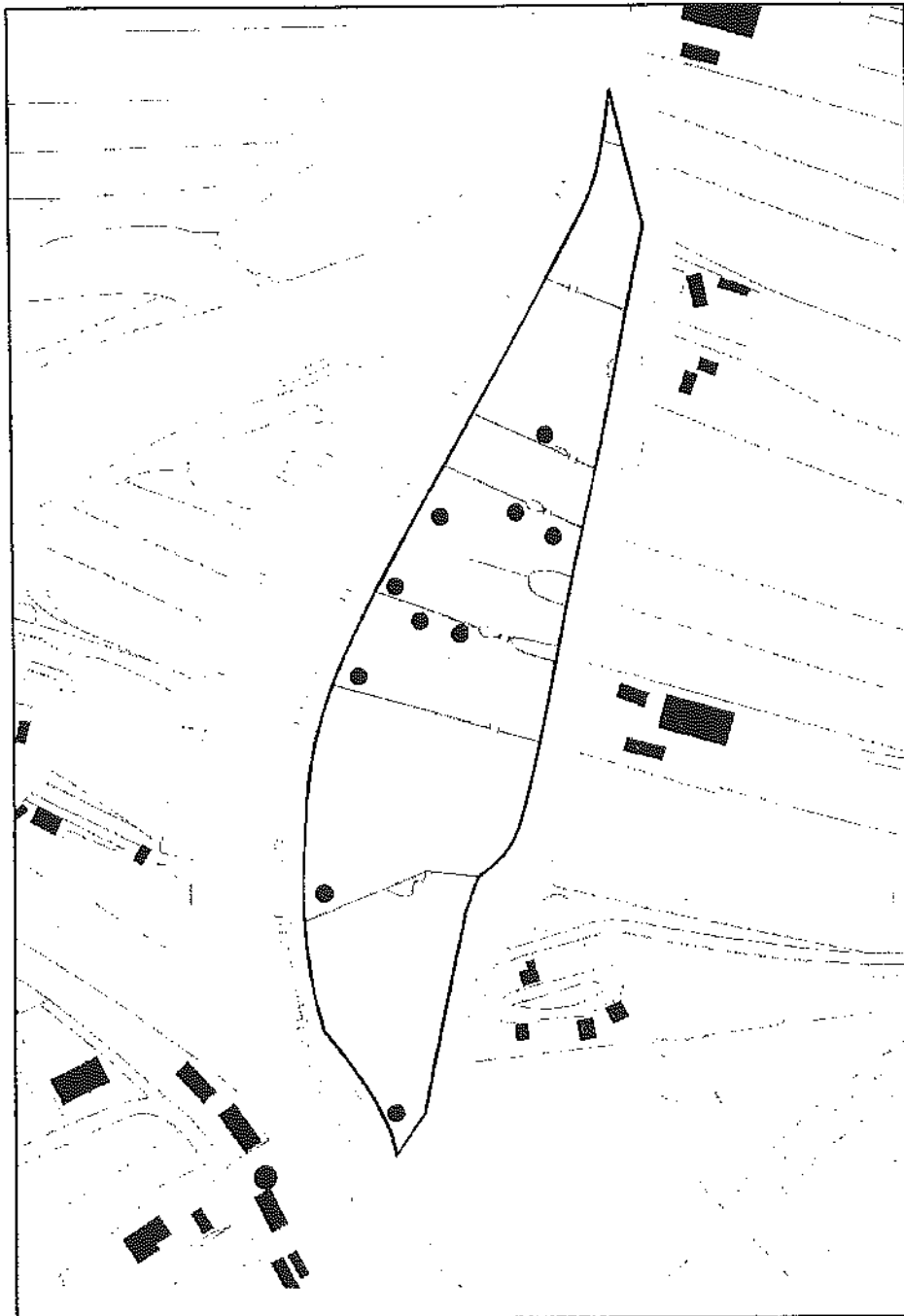
Bruggematen 2009

Scholekster 1 territorium

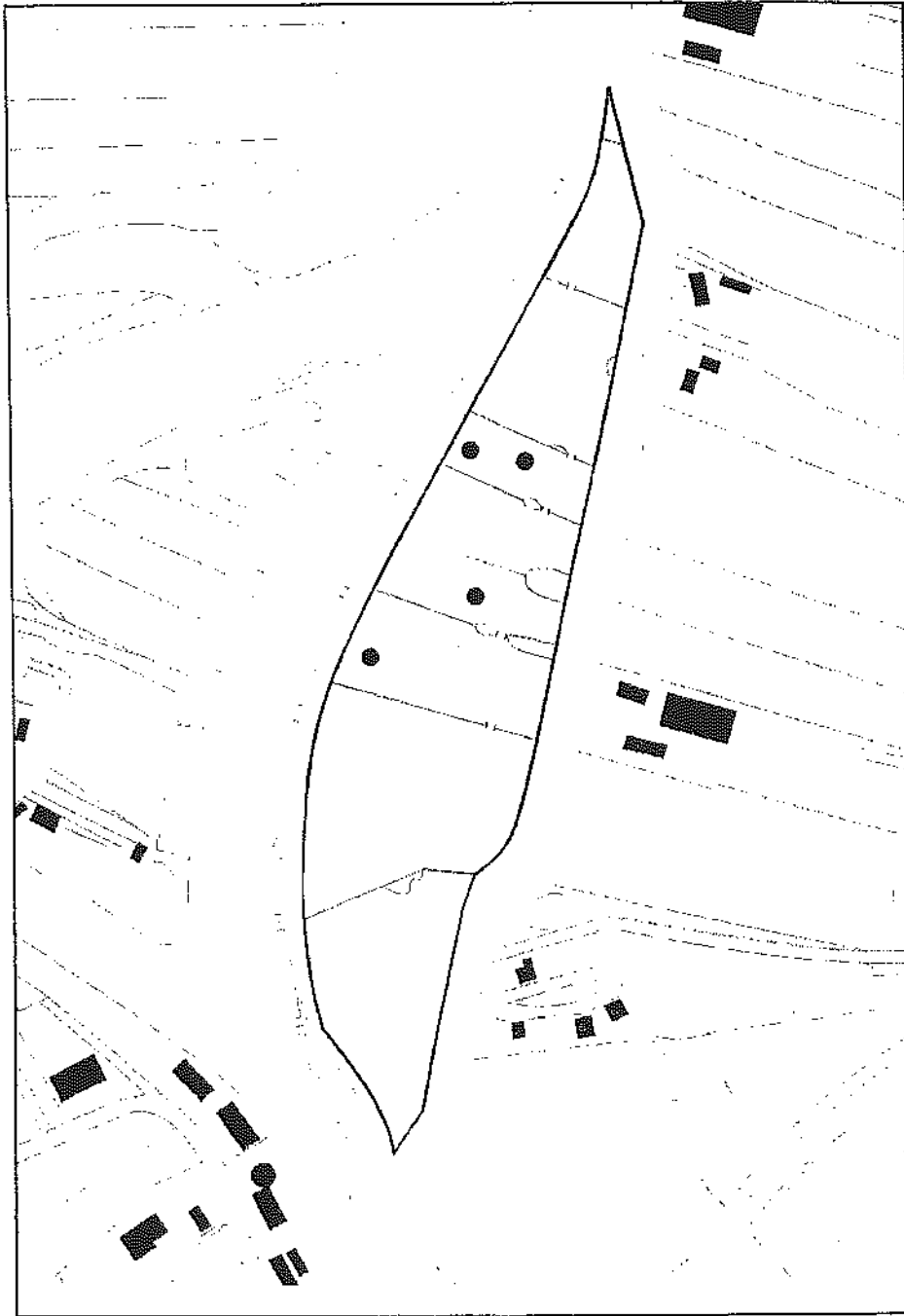
Bruggematen 2009

Kievit 10 territoria

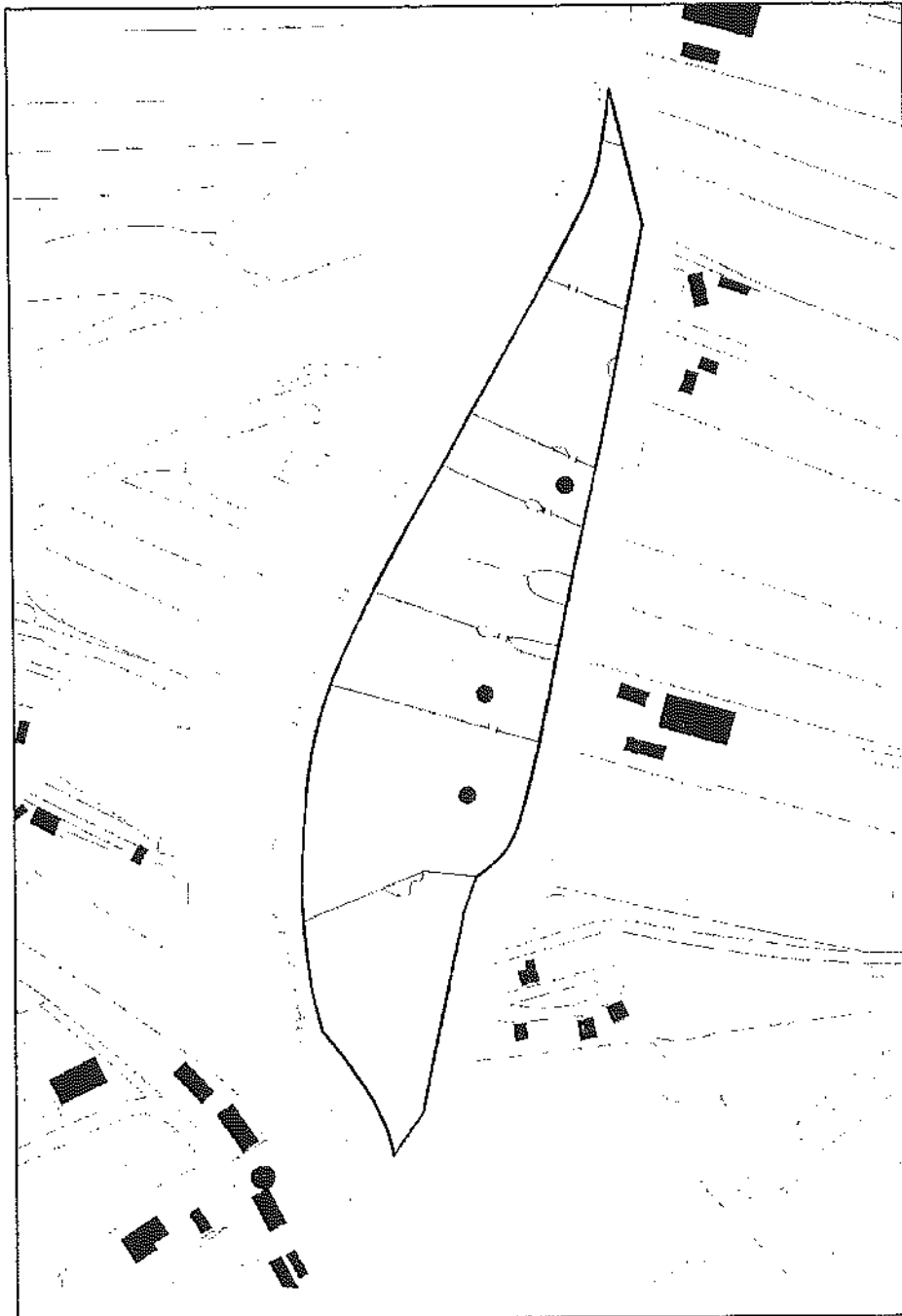
Bruggematen 2009

Grutto 4 territoria

Bruggematen 2009

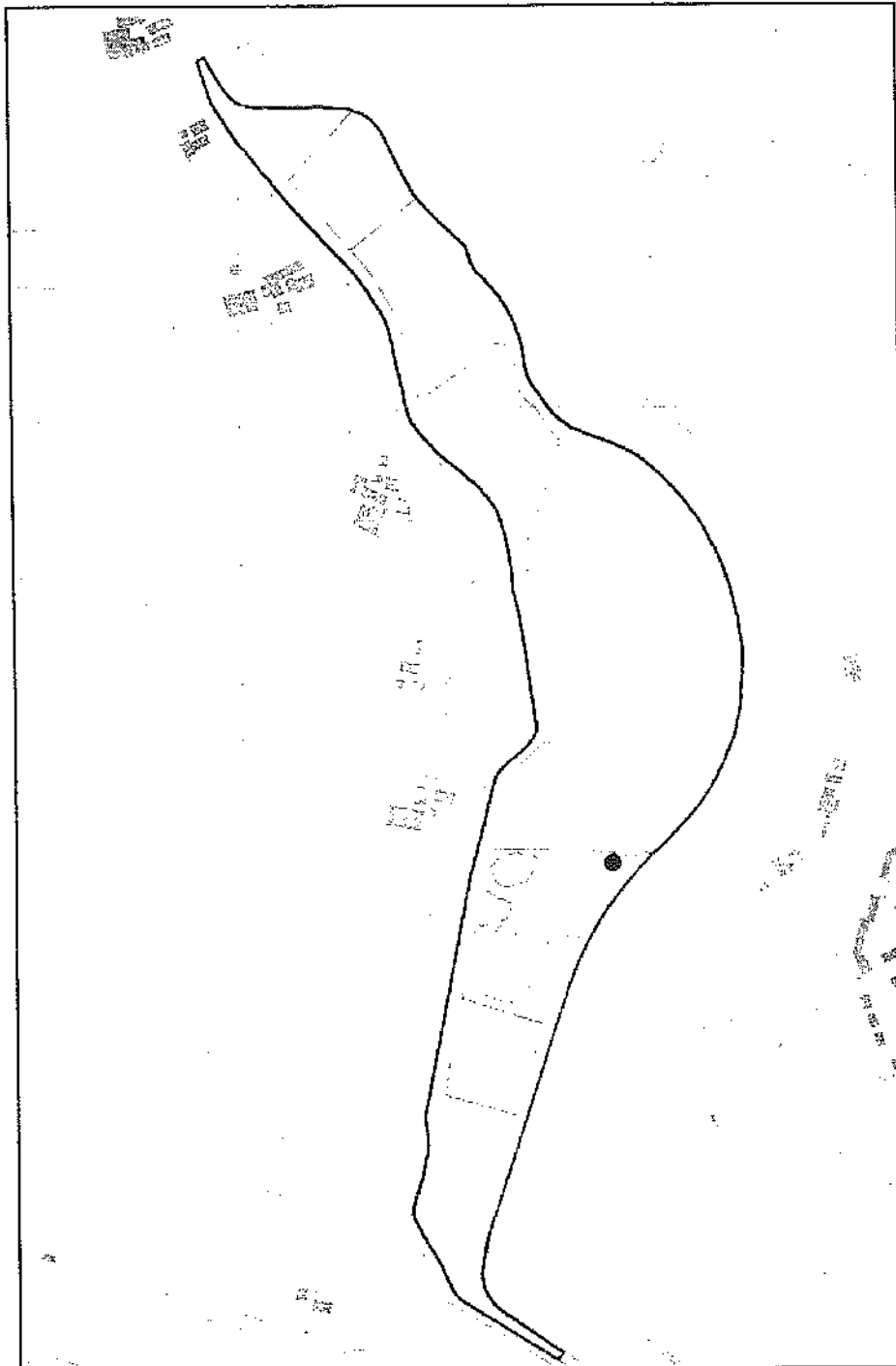
Tureluur 3 territoria

Bruggematen 2009

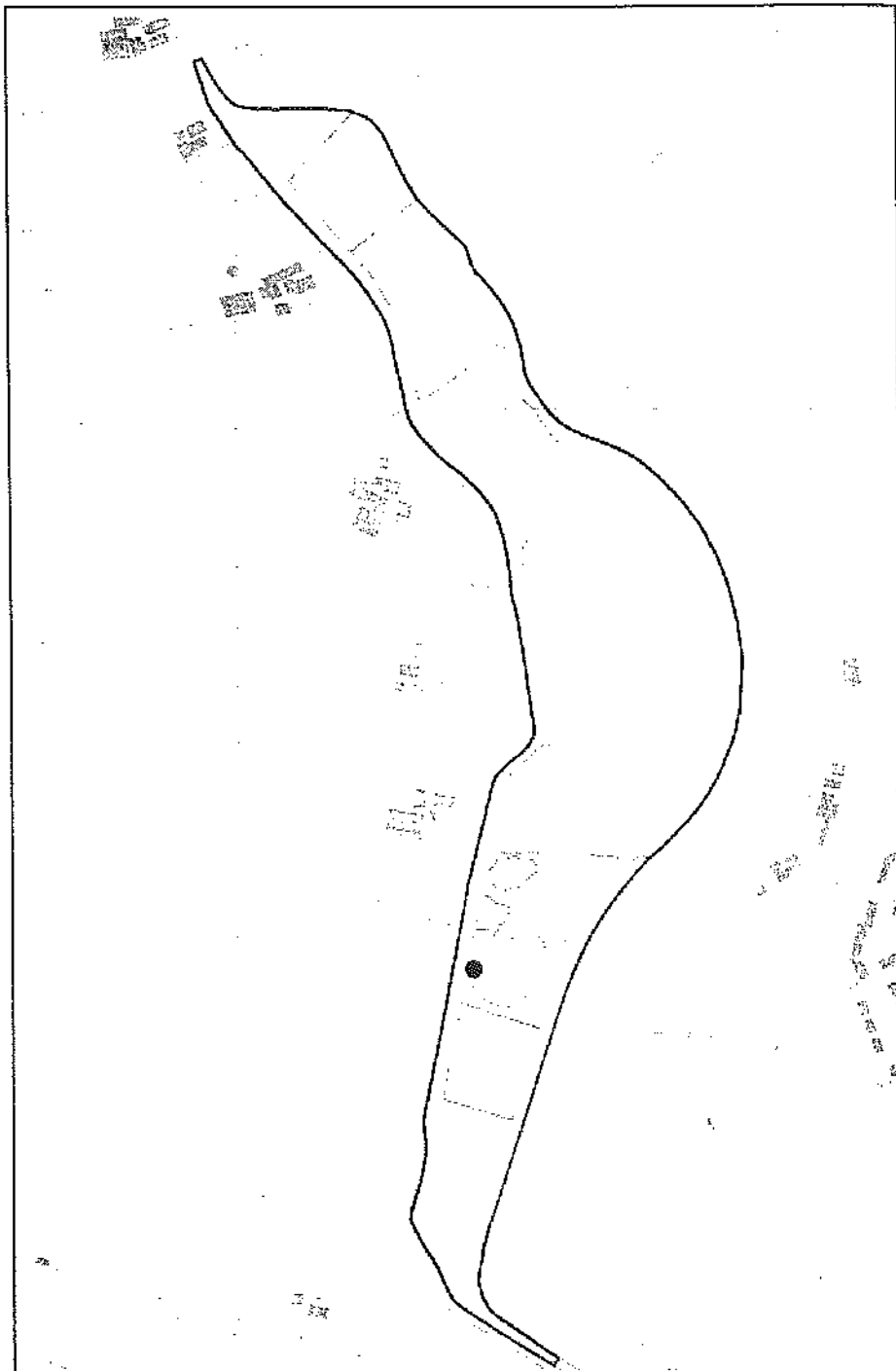

Grauwe Gans 1 territorium

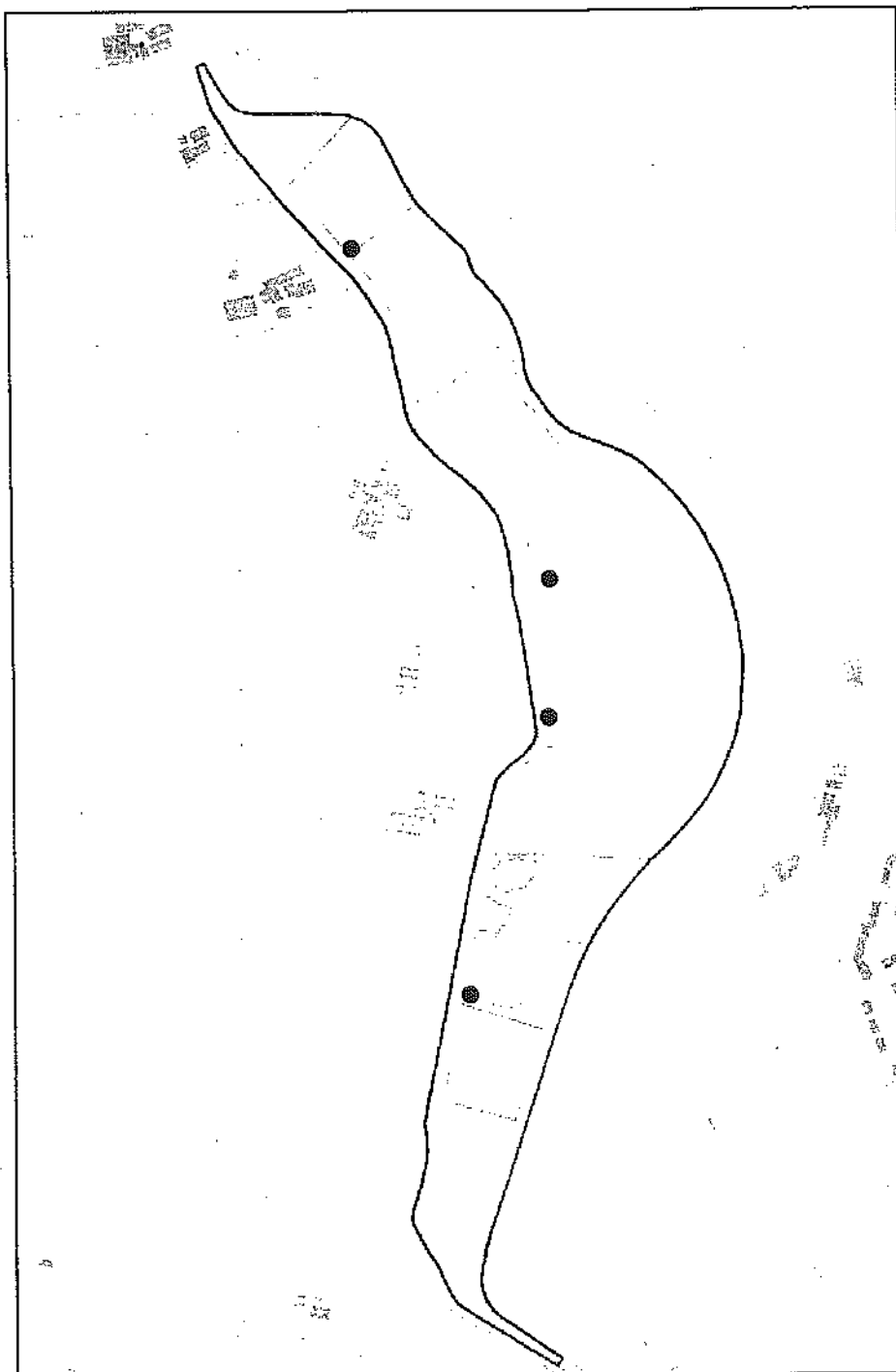
Wolkenberg 2009

Canadese Gans 1 territorium

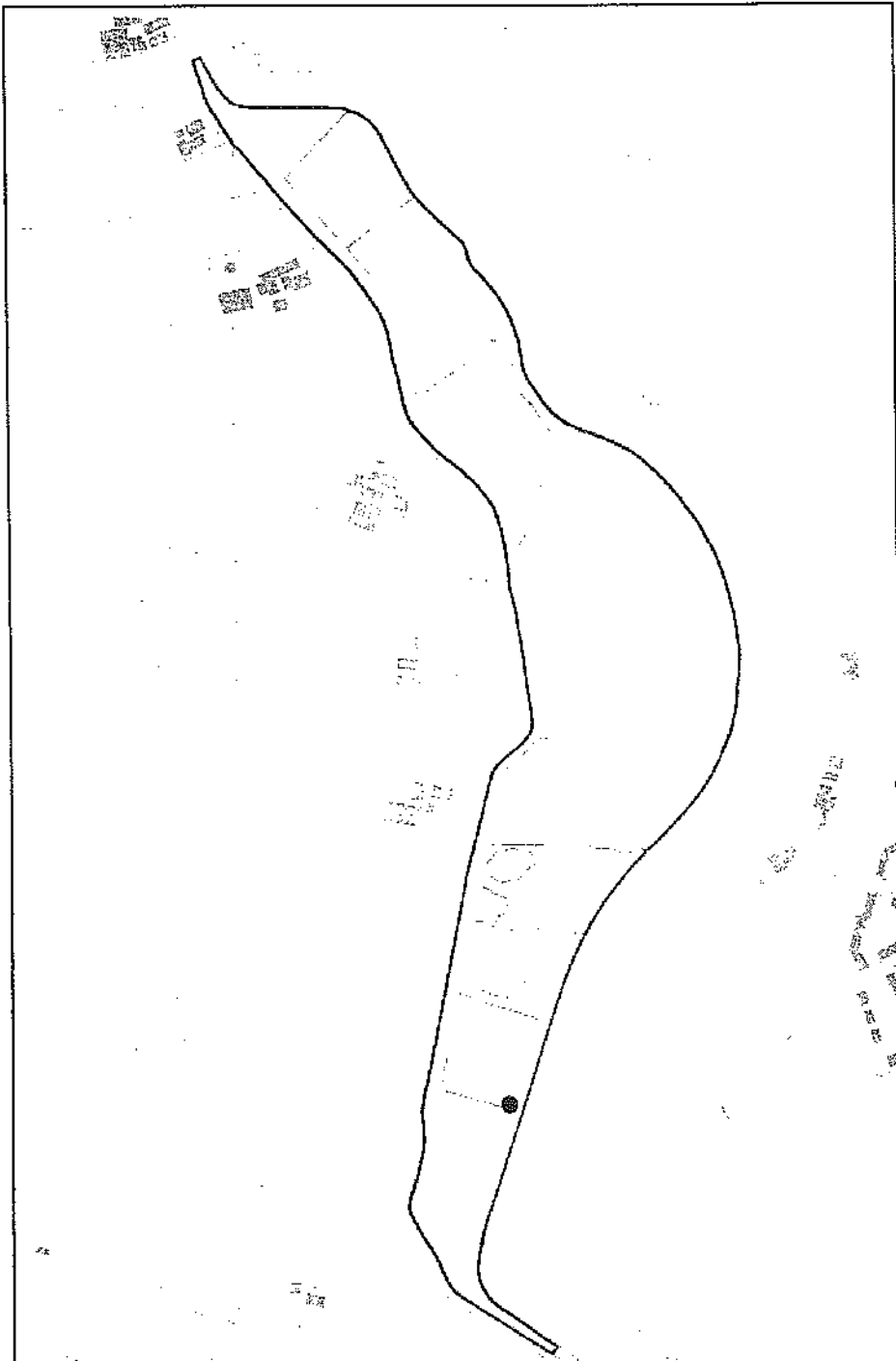
Wolkenberg 2009

Wilde Eend 4 territoria

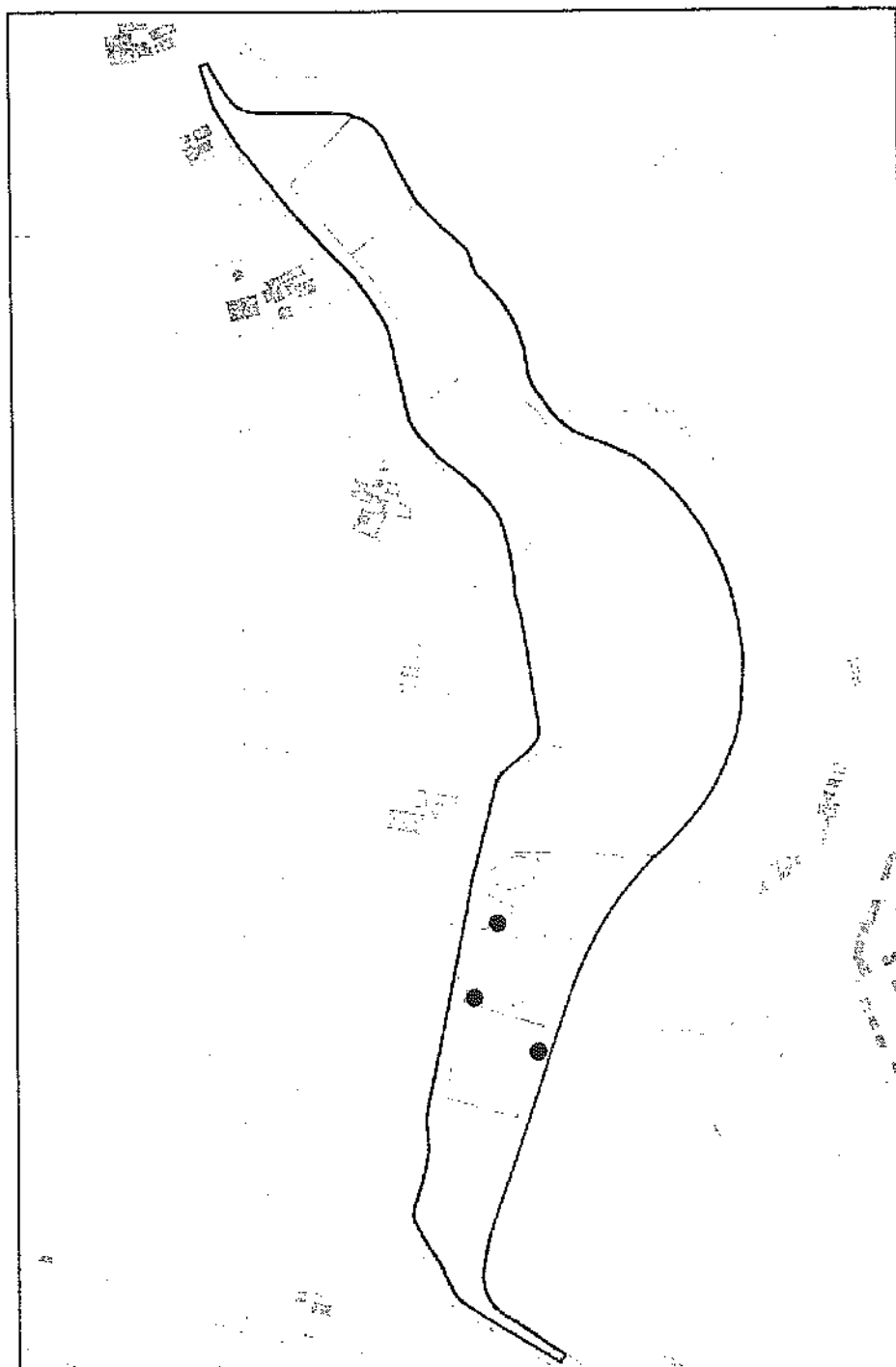
Wolkenberg 2009

Waterhoen 1 territorium

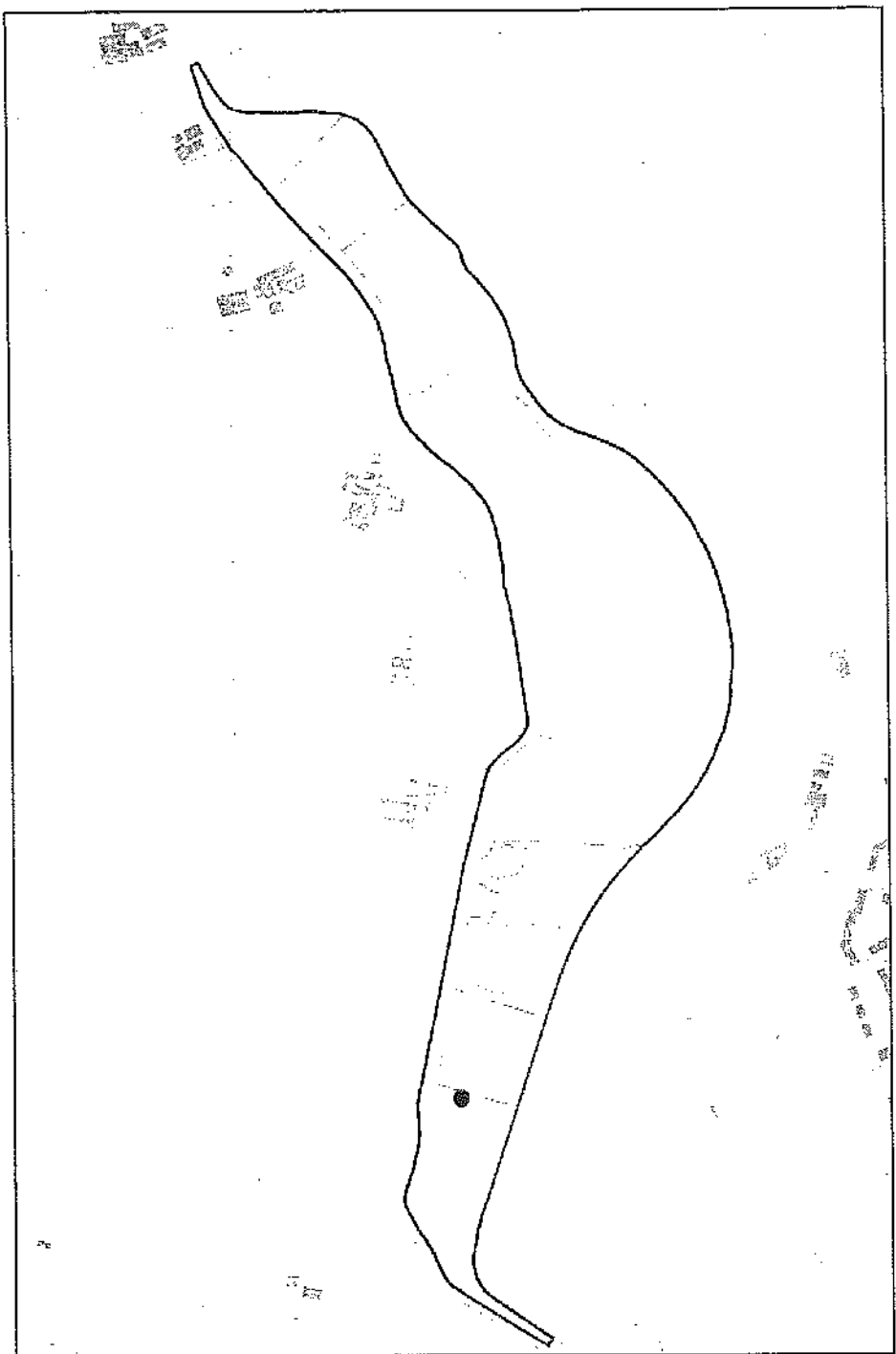
Wolkenberg 2009

Meerkoet 3 territoria

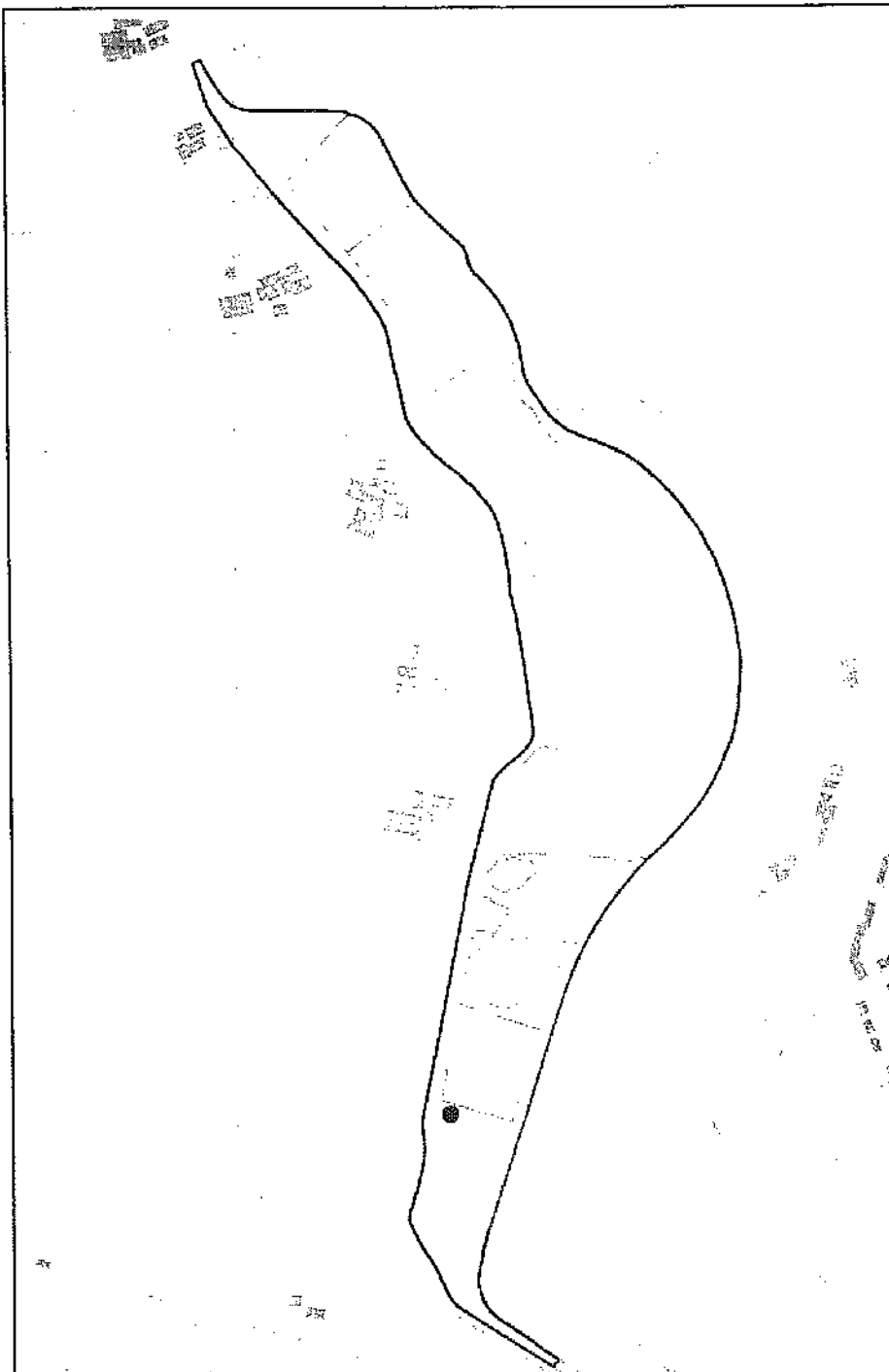
Wolkenberg 2009

Scholekster 1 territorium

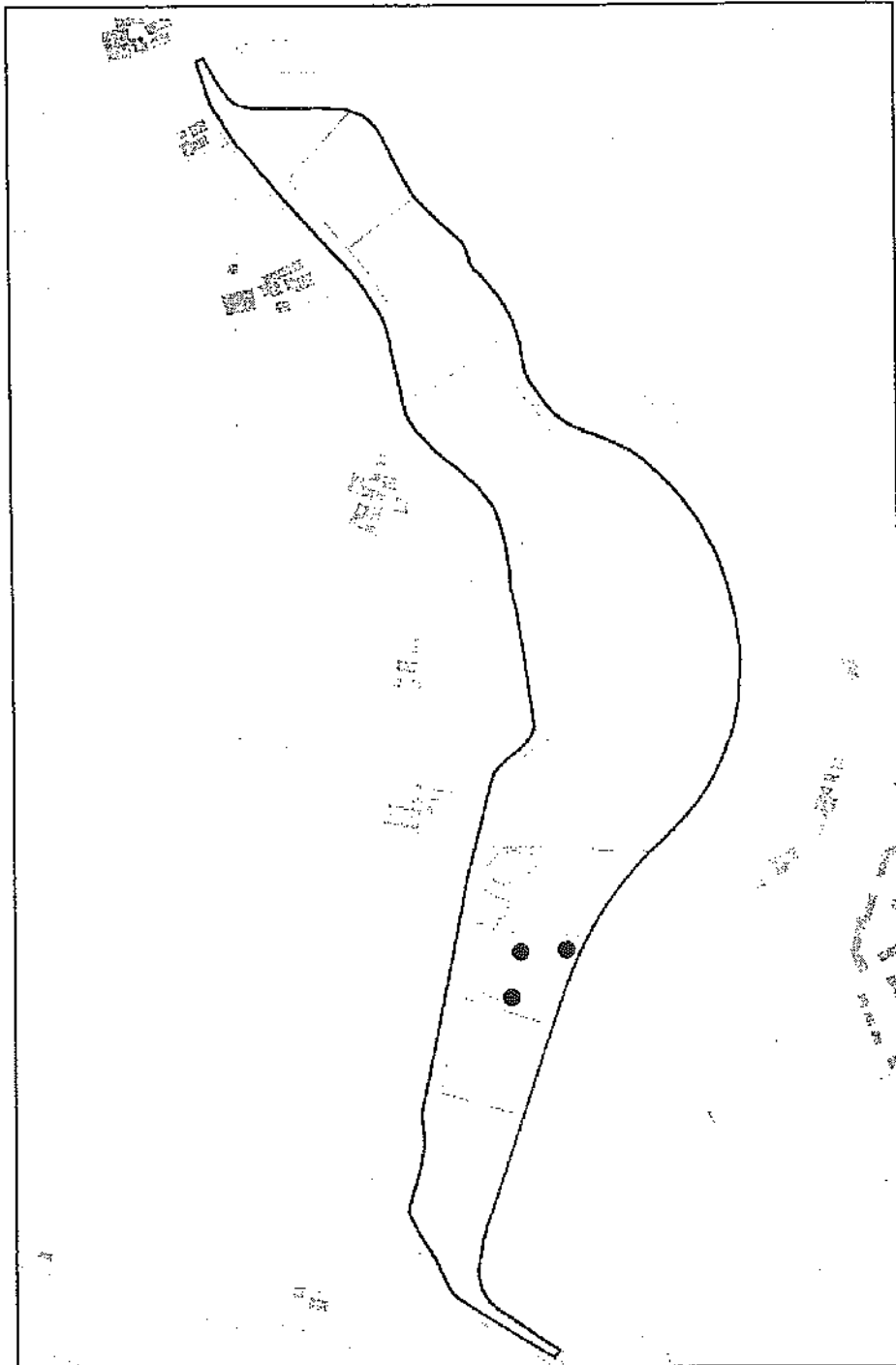
Wolkenberg 2009

Kievit 1 territorium

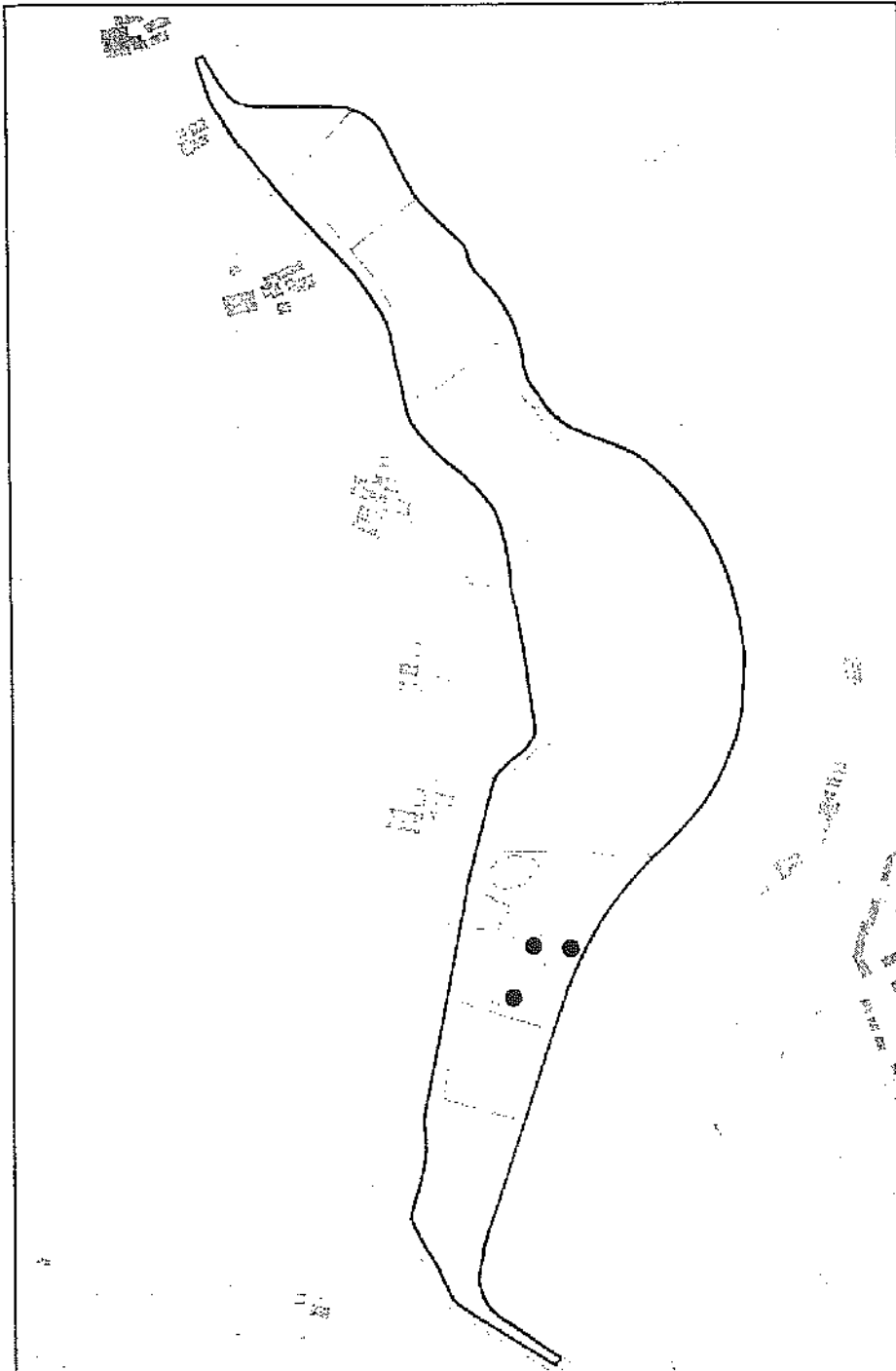
Wolkenberg 2009

Kleine Karekiet 3 territoria

Wolkenberg 2009

Rietgors 3 territoria

Wolkenberg 2009

